

**Общинска програма
по
енергийна ефективност**

2010 - 2013 г.

м. януари 2010 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I	ВЪВЕДЕНИЕ		
	ОБЩИНСКА ПОЛИТИКА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ	стр.	4
II	ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА	стр.	5
III	КРАТКО ОПИСАНИЕ НА ОБЩИНА МЪГЛИЖ	стр.	7
1	Географско местоположение, ...	стр.	7
2	Техническа инфраструктура	стр.	10
3	Икономика и промишленост	стр.	12
4	Селско стопанство	стр.	13
5	Общински бюджет и финансиране към момента	стр.	14
6	Сграден фонд	стр.	14
IV	ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ. БАРИЕРИ	стр.	16
1	Електроснабдяване	стр.	16
2	Топлоснабдяване	стр.	17
3	Газификация	стр.	17
4	Улично осветление	стр.	17
5	Общински сграден фонд	стр.	18
6	Бариири	стр.	19
V	ОСНОВА НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ЕЕ	стр.	19
1	Метод за разработване на ОПЕЕ	стр.	19
2	Информационна основа на ОПЕЕ	стр.	19
3	Община Мъглиж като потребител на енергия	стр.	20
4	Производство и доставка на енергия на територията на Общината	стр.	23
VI	ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ И МЕРКИ ПО ЕЕ	стр.	24
1	Избрани приоритетни целеви групи	стр.	24
2	Анализ на енергопотреблението и потенциал	стр.	29
3	Препоръчителни мерки за ЕЕ в съответствие със ЗЕЕ	стр.	30
4	Цели и приоритети на ОПЕЕ	стр.	31
5	Проекти, дейности и мерки за подобряване на ЕЕ	стр.	36
VII	ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПЕЕ	стр.	40
VIII	ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА, СРОКОВЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ	стр.	44

1	Институционална рамка	стр.	44
2	Обучение и информиране	стр.	44
3	Срокове за изпълнение на програмата	стр.	45
4	Създаване на система за комуникация	стр.	46
IX	НЕОБХОДИМИ ИНВЕСТИЦИИ И ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ	стр.	47
X	ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТИТЕ ЗА ЕЕ	стр.	50
XI	НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРОВЕЖДАНАТА ПОЛИТИКА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕЕ В ОБЩИНАТА	стр.	54
XII	КООРДИНАЦИЯ, КОНТРОЛ, ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА	стр.	55
XIII	ЗАКЛЮЧЕНИЕ	стр.	56
XIV	ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ	стр.	57
XV	ПРИЛОЖЕНИЯ	стр.	-
XVI	СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	стр.	58

I. ВЪВЕДЕНИЕ

ОБЩИНСКА ПОЛИТИКА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Енергията присъства като съществен елемент във всеки краен продукт на индустрията, услугите и бита.

Енергийната ефективност (ЕЕ) е качествено понятие, което изразява степента на полезност на използваната енергия. Да се повиши ефективността означава да се намали разходът на енергия, без да се накърнява качеството на услугата - отопление, осветление, превоз на хора и товари. Чрез система от мерки за повишаване на ефективността на потреблението на енергия в общинските обекти може да се намалят консумацията и разходите за енергия, както и емисиите на парникови и вредни газове в атмосферния въздух и да се подобри качеството на околната среда в ОБЩИНАТА, при гарантирано енергоснабдяване и комфорт на обитаемост на сградите.

Държавната политика в направление Енергийна ефективност се осъществява въз основа на **Национални дългосрочни и краткосрочни програми**, приети от МС в съответствие с чл.10 от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ). Отговорностите на общините в сферата на енергийната ефективност се съдържат в чл.9 и чл.11, ал.1 и ал.2 от Закона за енергийна ефективност, в чл.11 от Закона за местното самоуправление и местна администрация, в чл.6 от Закона за енергетика, в чл.92 от Закона за устройство на територията и в съответствие с изпълнението на регионалните им планове за развитие за определен период.

Община Мъглиж има ограничена роля на „Производител” и „Доставчик” на енергия в единичните (локални) отопления на обектите – общинска собственост. Най-широко застъпената в Общината функция е тази на „Потребител”. Тя произлиза от общинската собственост върху обектите. Основното перо в консумацията на енергия е обслужването на общинските сгради: административни сгради, сгради на образованието, здравеопазването и културата, както и системата на уличното осветление

В качеството си на орган на изпълнителната власт на местно ниво и в съответствие с чл.9, ал.2 от ЗЕЕ, Кметът на гр. Мъглиж възлага разработването на Общинска програма по енергийна ефективност за периода от 2010 г. до 2013 г. и следи за изпълнението ѝ.

Мерките по енергийна ефективност в Община Мъглиж ще бъдат насочени към:

- Ефективно използване на енергийните ресурси за отопление;
- Намаляване на топлинните загуби в сградите с подобряване на енергийните им характеристики (саниране – пълно или частично);
- Замяна на горива с ниска крайна ефективност с такива с по-висока (газификация);
- Осигуряване на отоплителни системи с висока ефективност, включващи и възможности за регулиране на потреблението;
- Реконструкция и модернизация на уличното осветление;
- Популяризиране и насърчаване на добрите практики в сферата на договорирането за енергоспестяване в общинския сектор;
- Намаляване емисиите на парниковите газове.

II. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Общинската Програма по Енергийна Ефективност (ОПЕЕ) за Община Мъглиж се изготвя в отговор на националните приоритети, свързани с енергийната ефективност, формулирани в следните документи :

- Енергийна стратегия на България;
- Закон за енергийната ефективност;
- Управленска програма на Правителството на Република България;
- Национален план за действие по промените в климата;
- Национален план за развитие до 2013 година;
- Национална дългосрочна програма по енергийна ефективност 2005-2015;
- Национална програма за обновяване на жилищните сгради с период на действие от 2006 до 2020 г.;
- Стратегия за финансиране изоляциите на сгради за постигане на енергийна ефективност, приета с протокол 28/14.07.2005 г. и План-програма за изпълнението ѝ;
- Наредба за сертифициране на сградите за енергийна ефективност, в сила от 01.01.2005 г.;
- Наредба за обследване на сградите за енергийна ефективност, в сила от 01.01.2005г.;
- Рамкова конвенция на ООН по изменение на климата и Протокол на Киото;
- Национална стратегическа референтна рамка;
- Директива 2006/32/ЕО на Европейския парламент на съвета от 05.04.2006г.;
- Финансов меморандум между Европейската комисия и Правителството на Р.България;
- Първи национален план за действие по енергийна ефективност;
- План за развитие на Община Мъглиж за периода 2007 – 2013 г.

Основната цел при създаването и изпълнението на Програмата за енергийна ефективност за Община Мъглиж е съобразена със стратегическите насоки в развитието на Общината и конкретните мерки и проекти за изпълнение, залегнали в **„План за развитие на община Мъглиж за периода 2007 - 2013 година”**. Те основно са насочени в подобряване на конкурентноспособността на Общината в областта на икономиката, селското стопанство, преработването на селскостопанската продукция, сигурността в енергоснабдяването, опазването на околната среда и подобряване на качеството на живот в населените места от Общината. Резултатите от изпълнението ѝ ще създадат основно предпоставки за превръщането на община Мъглиж в енергийно независима община, чрез:

- Повишаване на ЕЕ в обектите, които се финансират от общинския бюджет;
- Повишаване на ЕЕ в жилищните сгради на територията на Общината;
- Подобряването на енергийните услуги;
- Повишаване на ЕЕ в местната промишленост;
- Въвеждане на управление на енергията на територията на Общината.

- Повишаване на ЕЕ в транспорта;
- Подобряване на екологичната обстановка;
- Повишаване на ЕЕ в селското стопанство;

Да се повиши ефективността означава да се намали разходът на енергия, без да се накърни качеството на услугата – в отопление и осветление в бита, промишлеността и селското стопанство, в превоза на хора и товари, и др.

Чрез система от конкретни мерки за повишаване на ефективността на потреблението на енергия в общинските обекти може да се намалят консумацията и разходите за енергия, както и емисиите на парникови и вредни газове в атмосферния въздух и да се подобри качеството на околната среда в Общината.

Целта на ОПЕЕ се базира на **политиката на Община Мъглиж** по отношение на ЕЕ, а именно:

- Гарантирано снабдяване на потребителите с енергия при минимални разходи след прилагане на различни енергоспестяващи мероприятия;
- Рационално и ефективно използване на горивата и енергията в цикъла *“производство – крайно потребление”*;
- Намаляване разходите за енергия в общинския бюджет;
- Подобряване качеството на живот на ползвателите;
- Намаляване на топлинните загуби в сградите чрез подобряване на енергийните им характеристики (саниране – пълно или частично);
- Замяна на нискоэффективните горива с такива с по-висока ефективност (газификация);
- Възможности за регулация и управление на потреблението на енергия и оптимизиране на енергопотреблението;
- Подобряване качеството на уличното осветление;
- Подобряване опазване на околната среда с намаляване на вредните емисии на газове в атмосферата;
- Нови пазарни възможности за производители и фирми за монтаж и обслужване на енергоефективни съоръжения, системи, изделия и технологии.

Тази цел ще се постигне чрез система от конкретни мерки за повишаване на ефективността на потреблението на енергия в общинските обекти.

Общинската политика за енергийна ефективност трябва да бъде насочена не само към намаляване на разходите за енергия на общинските обекти, а и да съдейства за намаляване на разходите за енергия на крайните потребители – домакинства, предприятия, транспорт, селско стопанство и др.

III. КРАТКО ОПИСАНИЕ НА ОБЩИНА МЪГЛИЖ

1. Географско местоположение, климат, природни ресурси, околна среда и административно - териториални характеристики

Община Мъглиж е разположена в източната част на подбалканската Казанлъшка котловина на територия от 385 км². Заема 7,55% от територията на област Стара Загора и се нарежда сред общините със средна площ (от 300 км² до 500 км²).

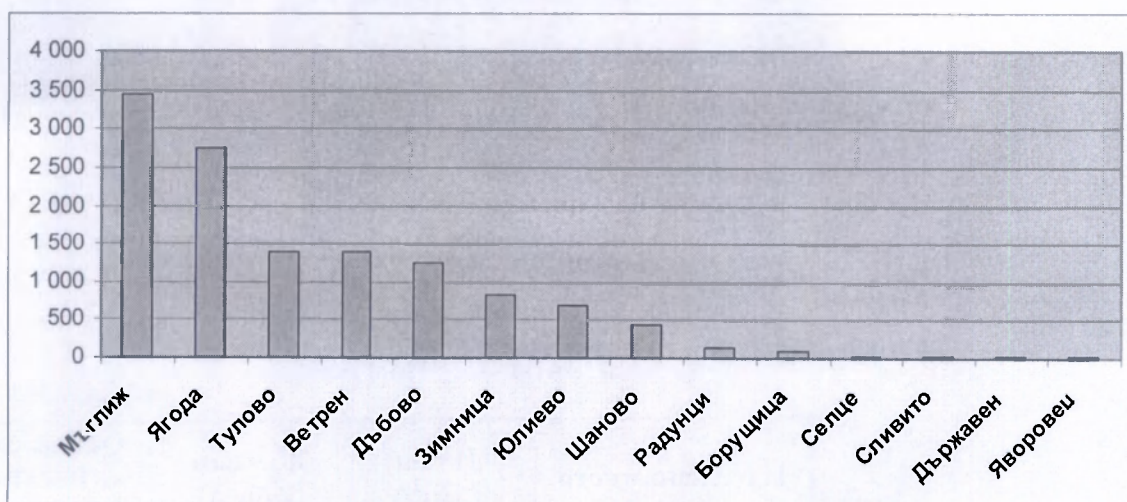
Община Мъглиж, с административен център град Мъглиж, се намира в Южен централен регион на България, и е на територията на област Стара Загора. Включва в територията си 15 населени места с общ брой на населението 12 642 жители, като с. Ягода, с. Тулово, с. Юлиево, с. Шаново, с. Зимница, с. Дъбово и с. Ветрен са **кметства**, а с. Борушица и с. Радунци са **наместничества**.

Таблица 1

Населено място	Площ (км ²)	Жители (бр.)	Общинска Р З П (м ²)
село Бънзарето		0	0
село Борушица	44,964	92	240
село Държавен		16	
село Дъбово	66,680	1 257	6 659
град Мъглиж	73,923	3 453	10 417
село Радунци		138	
село Селце	59,730	28	
село Шаново	29,719	446	
село Сливито	25,312	18	
село Тулово	14,215	1 394	6 343
село Ветрен	30,731	1 376	4 979
село Ягода	17,485	2 754	7 046
село Яворовец		13	
село Юлиево	12,002	700	2 462
село Зимница	14,123	842	1 430

Диаграма за разпределение на жителите
в населените места в Община Мъглиж

В Общината са включени и голям брой селища с изключително ниска населеност - Държавен, Сливито, Селце, Радунци и Яворовец, а село Бънзарето е без население, но не е заличено от ЕКАТТЕ в Република България.

Град Мъглиж е разположен в Южните склонове на Шипченско-Тревненската част на Стара планина по двата бряга на река Мъглижка. Отстои на 15 км от гр. Казанлък и на 25 км от областния център – гр. Стара Загора.

Град Мъглиж е общински център на 14 села: Бънзарето, Борушица, Държавен, Дъбово, Радунци, Селце, Шаново, Сливито, Тулово, Ветрен, Ягода, Яворовец, Юлиево, Зимница.

Част от Общината се простира в равното Казанлъшко поле, а друга – в Стара планина и Средна гора. Средната ѝ надморска височина е 616 м н.в. Основната част от землището на Общината е разположено в планински район. За северна граница с община Трявна служи старопланинското вододелно било от връх Българка през преваля на Тревненския проход до връх Виса. Южната ѝ граница с община Стара Загора преминава по билото на Средна гора, на изток граничи с община Казанлък, а на запад с общините

Гурково и Николаево. Взаимната свързаност на общините Мъглиж, Гурково и Николаево се обуславя от непосредствената близост, доскорошната им административна и икономическа обвързаност (една община). Близостта на Казанлък като ядро на групата подбалкански общини от региона определя и взаимната обвързаност на развитието им.

Територията на Общината се пресича от първокласен път I-6 София -Бургас, който и първокласен път I-5 Русе - Хасково. В посока запад - изток през Общината преминава ж.п. линията София - Карлово - Бургас, а в посока север – юг - ж.п. линията Русе - Подкова. На територията на Общината се намират ж.п.-гари с.Тулово и с.Дъбово, които имат важни разпределителни функции за железопътната мрежа на страната.

Климатът е преходно-континентален и континентален. Разположена от южната страна на Стара планина, територията на община Мъглиж е запазена от силното влияние на северните въздушни маси и благоприятства развитието на селското стопанство.

Природните ресурси на Общината са от особено значение за нейното развитие. Техните характеристики, както и разпределението им по територията влияят силно върху развитието на селищната мрежа, изграждането и поддържането на техническата инфраструктура, облика на местната икономика и др.

Околна среда – независимо, че община Мъглиж се намира в предимно планински район и замърсяването на въздуха, водите и почвите е в рамките на допустимото, са налице предпоставки за сериозно нарушаване на екологичното равновесие. Причина за това е преди всичко наличието на оживен трафик по преминаващите през територията ѝ главни пътища София – Бургас и Русе – Подкова. На територията на Общината не съществуват постоянно действащи пунктове за контрол на качеството на въздуха и водата, а теренни изследвания се извършват изключително рядко. Замърсяването на почвите не е обект на никакъв контрол. Вредните емисии, отделяни от автомобилния транспорт, влияят чувствително върху флората и фауната на територията на Общината.

Поддържането на екологичното равновесие чрез почистване и корекции на преминаващите през Общината коритата на реки и дерета, полагането на системни грижи за рекултивация на терените по поречието на река Тунджа, нарушени при добива на инертни материали, трябва да бъдат задължителен елемент на общинската политика за опазване на околната среда. През следващия планов период местната управа следва да обърне особено внимание върху цялостно проучване влиянието на добива на инертни материали в региона, да предприеме мерки за предотвратяване възникването на свлачища и други отрицателни явления в резултат на тази стопанска дейност като се търси баланс между бизнес и осигуряване заетост на населението и екология и създаване на благоприятна жизнена среда.

През настоящия период в община Мъглиж липсва единна система за управление на твърдите битови отпадъци. Сметосъбирането и сметоизвозването не са организирани на необходимото ниво. Депонирането на отпадъци става на сметище, собственост на община Казанлък и община Гурково. На практика, обаче, във всяко населено място на Общината съществуват нерегламентирани сметища, където се изхвърлят без контрол битови, промишлени и строителни отпадъци. В резултат е налице сериозно замърсяване на почвите и водите в близост до тях, което не се следи. Необходимо е изготвянето на единна стратегия за опазване на околната среда, както и провеждането на политика за премахване на нерегламентираните сметища, третиране на повлияните терени и строг контрол на изхвърлянето на отпадъци по места. В същото време е необходимо да се подобри значително системата на организирано сметосъбиране и извозване, както и да обхване и останалите селищата на община, което ще ограничи предпоставките за поява на незаконни сметища.

Един от големите общински проекти за област Стара Загора, предвидени за плановия период 2007-2013 година, е изграждането на регионално депо за твърди битови отпадъци и за община Мъглиж. Реализацията на този проект би подобрила чувствително системата за управление на отпадъците в Общината и би дала възможност за организиране на преработката им. Този проект, обаче, е твърде голям и изисква сериозна подготовка. Ето защо е необходимо местната управа да предвиди и осъществи успоредно с неговата подготовка и реализация мерки, които да предотвратят бъдещо допълнително замърсяване.

Изграждането на канализация във всички населени места и пречиствателна станция за отпадните води на Мъглиж и Тулово като първи етап, следва да бъдат включени като важен елемент на единната програма на Общината за опазване на околната среда.

Като сериозен проблем се очертава и благоустрояването – освен изграждането на канализация, потребността от ремонт и полагане на нови улични настилки и цялостното благоустрояване на ромските квартали в населените места са пряко свързани с опазването на околната среда и пряката ѝ връзка с опазване живота и здравето на гражданите. В тази посока следва за се предвидят и мерки за повишаване на екологичната култура на населението като се акцентира върху възпитанието на младото поколение.

Всички проблеми, свързани с опазването на околната среда, флората и фауната на територията на Общината и възпитанието на гражданите, са пряко свързани с приоритетите, заложи в плана на Общината за периода 2007–2013 г. както в сферата на стопанската дейност (развитие на екологично земеделие, високопланинско животновъдство, туризъм), така и за развитие на човешките ресурси и създаване на благоприятна жизнена среда.

2. Техническа инфраструктура

Транспорт – състоянието и развитието на техническата инфраструктура пряко влияе върху развитието на местната икономика и жизнената среда. Ето защо инфраструктурата е определяща по отношение на качеството на живот на хората, живеещи на територията на община Мъглиж.

Географското разположение на Общината определя нейното важно кръстопътно положение по осите изток-запад и север-юг. Това е предпоставка за висока транспортна наситеност на Общината. Решаващи за функционирането на транспортната система оказват преминаващите през територията на Общината два главни транспортни коридора – Европейският транспортен коридор № 9, свързващ Европа през Дунав с Бяло море, пресичащ Общината в посока север - юг (автомобилен път и ж.п. линия) и националният транспортен коридор, преминаващ през територията ѝ в посока запад – изток (ж.п. линия София-Казанлък-Карнобат-Варна и главен път 1-6 Кюстендил-София-Карлово-Бургас).

Като цяло, в Община Мъглиж републиканската пътна мрежа е в задоволително състояние, докато тази в прерогативите за ремонт и поддръжка на Общината се нуждае от солидно освежаване, а на места - и от основен ремонт.

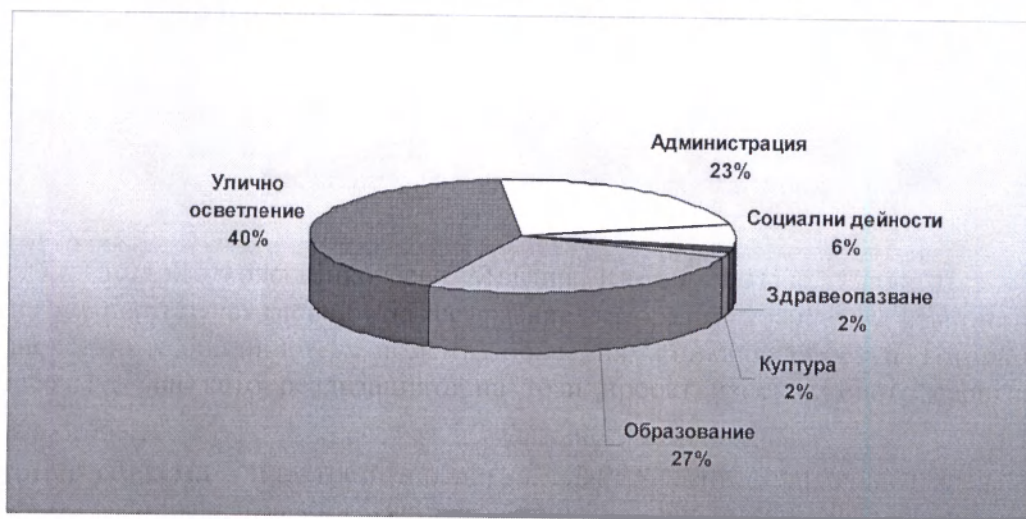
Пътната мрежа на територията на Общината възлиза на 118 км, близо 1/3 от които – първокласни пътища. Гъстотата ѝ е 306 км/1000 км² (средната за страната е 336 км/1000 км²).

Автотранспортът е само междуселищен – вътрешноградски транспорт на територията на община Мъглиж няма.

Газификация – Община Мъглиж не е газифицирана. Предвидено е, обаче, реализирането на голям проект с регионално значение за газификация на населени места

от общините Твърдица, Гурково, Николаево, Мъглиж, Казанлък, Павел баня и Карлово. В рамките на проекта е възможно да се развие газоразпределителна станция за захранване на съседните общини. Към момента, обаче, няма никаква проектна готовност за стартирането му, тъй като реализацията на този проект изисква много сериозни ресурси.

Енергийна система – Електропреносната и електроразпределителната мрежа на община Мъглиж са добре изградени. Всички селища на територията на Общината са електрифицирани, като разпределението на електропотреблението за 2008 г. е :

Смущенията в захранването с електроенергия са редки и са вследствие най-често на аварии, причинени от природни явления и в редки случаи от амортизация на мрежата. В същото време, обаче, е необходимо да се търси разрешаване на съществуващите проблеми с качеството на подаваната електроенергия чрез изграждане на нови трафопостове и стабилизиране на напрежението.

Уличното осветление е изпълнено с енергоспестяващи лампи (около 80% от всички).

Телекомуникационната система е относително добре развита, като действащата на територията на Общината автоматична телефонна централа е с максимален капацитет 4 424 поста, използван към момента на 85 % (3 379 поста). От тях 3 132 поста са на абонати – физически лица (70,7%), а останалите 247 са служебни.

Общинското поделение на Далекосъобщения е отговорно за поддръжка на мрежата и съоръженията във всички населени места, както и за предоставяне съобщителни услуги за физически и юридически лица. Общата плътност на телефонната мрежа в община Мъглиж при максимален капацитет е 30,4% , а използвания към момента капацитет е 25,8%.

В селата Ягода и Ветрен е изградена цифрова телефонна централа, която към момента обслужва 1060 телефонни поста в с. Ягода и 64 – в с. Ветрен.

Територията на община Мъглиж се покрива сравнително добре от действащите мобилни оператори. Покрива се и от доставчиците на интернет-услуги. Макар че е необходимо подобряване на качеството им, като цяло по-голям проблем в селищата на Общината е липсата на специалисти за поддържане на необходимата техника. Това налага ползване услугите на 18 специалисти от Казанлък и Стара Загора дори в общинския център, което оскъпява ползването на интернет-достъпа и го прави недостатъчно надежден.

Добрите комуникации са от изключително значение за развитието и успеха на местния бизнес. Ето защо е наложително подобряване на качеството на предлаганите

услуги и увеличаване на техния брой на базата на прилагане на нови технологии в сферата.

Пощенското обслужване в Общината се осъществява чрез районната пощенска служба в гр. Казанлък, която е изградила районни ПТТ станции в 10 населени места – Мъглиж, Дъбово, Тулово, Шаново, Юлиево, Ягода, Зимница, Радунци, Борушица и Ветрен. В тях се предоставят пощенски услуги, като: изплащане на пенсии, изплащане помощи за безработни, инкасово разплащане, влогове, депозити и др.

За подобряване системата на пощенските услуги в селищните ПТТ е необходимо да се търси не само увеличаване броя на предлаганите услуги, но и подобряване качеството на обслужване.

Водоснабдяване и канализация – обслужването на територията на община Мъглиж по водоснабдяването и отвеждане на отпадните води се осъществява от “В и К” ЕООД – Стара Загора.

Водоснабдяването на селищата от Общината се осъществява от 9 водоизточника. Те осигуряват водоподаване с дебит 68,5 л/сек., което е напълно достатъчно за задоволяване нуждите на населението и бизнеса. Качествата на питейната вода нямат отклонения от националните стандарти.

Водопроводната мрежа в населените места е с обща дължина 124,6 км и покрива 83,4% от дължината на уличната мрежа. Външната водопроводна мрежа е с дължина 39 км или 23,8% от общата дължина на мрежата.

Като цяло водоснабдяването в Общината се характеризира с амортизирана и неефективна водопреносна мрежа. Това е причина за загубата на голяма част от подаваните количества, която достига до 48%. Въпреки това, цената на водата в община Мъглиж е около средната за страната.

Водоснабдяването на населението и промишлените предприятия от община Мъглиж е проблемна и силно чувствителна сфера и предполага предприемането на належачи мерки за рехабилитация на съществуващата водопреносна мрежа и изграждане на нови водоеми за оптимизиране използването на този ценен ресурс. Няма изградена водопроводна мрежа от съществуващото водохващане в с. Сливито, а за водоснабдяването на с. Борушица и с. Държавен е необходимо изграждането на нов водоем.

Сметосъбиране – друга проблемна област от общинската инфраструктура е системата сметосъбиране, сметоизвозване и депониране на твърдите битови отпадъци. На територията на Общината не съществува отговарящо на стандартите депо за битови отпадъци и такива от стопанската дейност на фирмите. Във всички населени места съществуват множество нерегламентирани сметища, които вече са се превърнали в сериозна заплаха за екологичното равновесие.

През следващите години трябва да се обърне сериозно внимание за справянето с този проблем като чрез активното включване на община Мъглиж във всички етапи на реализация на идейния проект за изграждане на регионално депо за твърди битови отпадъци заедно с общините Казанлък, Стара Загора, Гурково, Николаево и Павел баня за максималното му ускоряване. В същото време следва да се предвидят сериозни мерки по закриване на съществуващите нерегламентирани сметища и рехабилитация на терените, на които са разположени, а също и за системна работа за повишаване екологичната култура на населението.

3. Икономика и промишленост

Анализът и оценката на общинската икономика показват сериозни проблеми в развитието на стопанската дейност. Налице е сериозно изоставане в темповете на развитие на Общината в сравнение с останалите общини от региона и страната. Въпреки,

че се наблюдава известно повишение на икономическата активност през периода от 2003 г. насам в сравнение с предходните три години, общото незадоволително състояние на местната икономика се запазва.

Икономическата характеристика на община Мъглиж е подготвена на базата на анализа и оценката на различни показатели, определящи степента на развитие на местната икономика като приходи от стопанска дейност, дълготрайните материални активи (ДМА), зает персонал и др.

Обобщена информация за икономическото развитие на Общината дава показателят реален брутен вътрешен продукт (БВП). По данни към 2002 г. реалният БВП за крайно потребление в община Мъглиж заема 253-то място от общо 264 общини в страната и е на последно място по този показател в област Стара Загора. Реализираната бруто продукция като добавена стойност към БВП от стопанските субекти (нефинансов сектор) за същата година е 3,5 млн. лв. или едва 0.16% от общата стойност за областта. През 2003 г. се отчитат по-високи стойности - 4,82 млн.лв. или 0,21%. Отраслите селско, ловно и горско стопанство са водещи с 1,55 млн. лв. или 32,2% от общата бруто продукция, следвани от транспорт и съобщения с 889 хил. лв. (18,4%) и търговия и услуги с 851 хил. лв. (17,7%) за 2003 г.

След като през 2000 и 2001 г. броят на стопанските субекти (нефинансов сектор) е намалявал непрекъснато, от 62 през 2002 г. той се е повишил до 159 през 2003 г. Това увеличение е причина и за отчетената по-висока добавена стойност на общинската икономика към реалния БВП за крайно потребление на областта през 2003 и 2004 г. Въпреки това, община Мъглиж продължава да изостава по икономически показатели.

Стопанските субекти в Общината се включват в категорията малки и средни предприятия като 94,3 % от всички са микрофирми с персонал под 10 човека. Срез тях има семейни фирми, в които собствениците се самонаемат или наемат членове на семейството. Голям е делът на фирмите, работещи в сферата на търговията и ремонтните дейности - 48%.

Промишлеността в община Мъглиж е водеща по размер на ДМА през 2003 г. Стойността им е 644 хил. лв. или 21,6% от общо 2,99 млн. лв. ДМА на територията на Общината. Наблюдава се, обаче трайна тенденция към намаляване на дела на ДМА в промишлеността от общия размер, което е показателно за свиване на промишленото производство и намаляване значението му в местната икономика в резултат на закриване на сравнително големи промишлени предприятия. Независимо от първенството по отношение на ДМА, община Мъглиж е с ниска степен на индустриализация.

Основните промишлени предприятия на територията на Общината са от сектор машиностроене, металообработване, дървообработване и лека промишленост.

Въпреки незавидното състояние на промишлеността към момента, община Мъглиж разполага със сериозен потенциал за развитие на производства на основата на местни ресурси преди всичко от селското (преработка на зеленчуци и плодове) и горското стопанство (дървопреработване, производство на дървени изделия). Необходимо е, обаче, да се заложи на изграждането на мощности, базиращи се на нова техника и високи технологии, за да посрещне предизвикателствата на сериозната конкуренция след приемането на България в ЕС. Вече е налице сериозно заявен интерес за изграждане на преработвателни предприятия на територията на Общината. Този интерес следва да бъде насърчаван, за да се търси затваряне на производствения цикъл от селскостопанско производство до готов продукт, създаване на по-голяма добавена стойност и от там – по-големи приходи на предприятията от Общината.

4. Селско стопанство

Благоприятните природни условия и традициите в сферата на селското стопанство отреждат водещо място в местната икономика, особено при наличието на сериозното свиване на промишленото производство. Нещо повече, успешното развитие на аграрния сектор би могло да стимулира изграждането на преработвателни мощности.

Основни производствени структури в аграрния сектор в гр. Мъглиж и селата Дъбово, Ветрен, Тулово, Шаново, Юлиево и Зимница са земеделските кооперации. Въпреки че продължават да играят важна роля в сектора за община Мъглиж, те се справят трудно в новите икономически условия, разполагат с ограничени ресурси, което понякога води до невъзможност да обработват всички площи, с които разполагат. Ето защо за да оцелеят, трябва да се търсят нови подходи в организацията на управлението и дейността им, тъй като с бързото навлизане на арендните отношения в сектора и високите критерии наложени от общата селскостопанска политика (ОСП) на ЕС, те ще се изправят пред нови, по-сериозни предизвикателства.

5. Общински бюджет и финансиране към момента

Източници на общинските бюджетни приходи са собствени приходи (данъчни и не данъчни) субсидии от Републиканския бюджет и други източници – банкови заеми, трансфери от извънбюджетни сметки, средства от оперативните програми, предприсъединителните инструменти и други външни донори.

Действащите понастоящем закони, свързани с местното самоуправление, не осигуряват като цяло достатъчни условия за пълноценна финансова децентрализация на общините в България. Законът за местното самоуправление и местната администрация не урежда източниците на приходи на самоуправляващите се териториални единици и формирането на разходите им. Законът за местните данъци и такси и Законът за общинските бюджети допълниха нормативната база на местното самоуправление. Ежегодно тази база се уточнява чрез Закона за държавния бюджет за съответната година. Той определя някои специфични ограничения, които са в сила за текущата финансова година. Изискването за стриктно спазване на приоритетите за разходване на средствата по общинските бюджети е въведено със Закона за държавния бюджет, Общинските съвети сами да утвърждават приоритети, по които да се изразходват постъпилите по бюджетите им средства, с изключение на тези с целево предназначение. Причините за финансовите затруднения, които общините срещат при финансирането на проекти за повишаване на енергийната ефективност, се коренят както във финансовите условия в самите общини, така и в състоянието на финансовия сектор в страната.

Бюджетните разходи основно са за образование, социални дейности, благоустройство и комунално стопанство. Инвестиционните разходи зависят изцяло от субсидиите от републиканския бюджет, тъй като поради ниския размер на собствените приходи не се отделят средства от местните приходи за финансирането им.

Община Мъглиж е сравнително малка община с почти неработеща икономика, поради което бюджета ѝ зависи изцяло от икономическата и социална политика на държавата.

Тенденцията, която се наблюдава в последните години, е към все по-голямо намаление на дела на приходите от субсидия от републиканския бюджет за сметка на собствените приходи и тези от оперативните програми, предприсъединителните инструменти и други външни донори.

Това от своя страна обуславя необходимостта от търсене на възможности и начини за увеличение на собствените приходи на Общината и усъвършенстване на финансовото им управление.

6. Сграден фонд

Наличният сграден фонд на територията на Общината е :

- Общинска собственост;
- Държавна собственост;
- Частна собственост.

Общината разполага със сравнително остарял сграден фонд.

В експлоатация са 40 сгради публична общинска собственост, две училищни сгради в гр.Мъглиж са държавна собственост, а административната сграда в гр.Мъглиж е смесена собственост – общинска и държавна.

По-важните сгради – общинска собственост, които могат да бъдат интерес за обследване и включени в бъдещи мероприятия в ОПЕЕ, са показани в следната таблица.

В таблицата не са показани сгради от общинския сграден фонд, които са дадени на концесионно поддържане и експлоатация или под наем на държавни и частни организации.

Таблица 2

Населено място	Наименование на сградата	Р З П м ²	Извършен о обследван е за ЕЕ	Собст- веност
село Борущица	Кметство и здравна служба	240	не	О
село Дъбово	ОУ „Св.св. Кирил и Методий”	1 980	не	О
	ОДЗ „Детелина”	1 800	да	О
	Кметство	336	не	О
град Мъглиж	ПГСС „Гео Милев”	7 523	не	Д
	ОУ „Христо Ботев”	2 664	не	О
	ОДЗ „Камбанка”	1 693	да	О
	Административна сграда	1 724	да	О и Д
	Дневен център „Зорница”	202	нова сграда	О
	Помощно училище - интернат	5 746	-	Д
село Тулово	ОУ „Хр. Смирненски”	2 244	не	О
	ЦДГ „Снежанка”	234	не	О
	Кметство		не	О
село Ветрен	ОУ „Св.св. Кирил и Методий”	1 054	не	О
	ЦДГ „Здравец”	1 190	не	О
	Кметство	666	не	О
село Ягода	ОУ „Христо Ботев”	2 160	не	О
	ОДЗ „Първи юни”	1 320	не	О
	Кметство	350	не	О
село Юлиево	ОУ „Христо Ботев”	700	-	О
	ЦДГ „Радост”	200	не	О
	Кметство и здравна служба	642	не	О
село Зимница	НУ „Св. Паисий Хилendarски”	450	не	О
	ЦДГ „Златна рибка”			
	Кметство и здравна служба	308	не	О

Училищната мрежа се състои от :

- 5 бр. основни училища – в с.Дъбово, гр.Мъглиж, с.Тулово, с.Ветрен, с.Ягода;
- 1 бр. професионална гимназия по селско стопанство в гр.Мъглиж ;
- 1 бр. начално училище в с.Зимница;
- 1 бр. помощно училище – интернат в гр.Мъглиж ;

Детските заведения в Общината са общо 7 бр., в т.ч. :

- 4 бр. ЦДГ в селищата с.Тулово, с.Ветрен, с.Юлиево, с.Зимница,
- 3 бр. ОДЗ в селищата с.Дъбово, гр.Мъглиж, с.Ягода.

Общинска културна инфраструктура:

- 1 бр. културен дом в гр.Мъглиж;
- 1 бр. младежки дом в с.Ветрен;
- 9 бр. читалища в с.Борушица, с.Дъбово, гр.Мъглиж, с.Шаново, с.Тулово, с.Ветрен, с.Ягода, с.Юлиево, с.Зимница;

Лечебни и социални заведения:

- 1 бр. поликлиника в гр.Мъглиж;
- 7 бр. здравни служби в с.Борушица, с. Дъбово, с. Тулово, с. Ветрен, с. Ягода, с. Юлиево, с. Зимница;
- 1 бр. Дневен център за възрастни хора „Зорница” в гр.Мъглиж;

Административни сгради:

- 1 бр. административна сграда в гр.Мъглиж;
- 4 бр. кметства в с.Дъбово, с.Тулово, с.Ветрен, с.Ягода;
- 3 бр. кметства в сгради със смесено ползване в с.Борушица, с.Юлиево, с.Зимница;
- 1 бр. сграда на социални грижи в гр.Мъглиж;

IV. ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ. БАРИЕРИ

Функцията на община Мъглиж в енергийния сектор основно е като потребител на различните форми на търгувана енергия у нас по смисъла на Закона за енергийна ефективност. Това са електрическа енергия и всички видове горива за отоплението и транспорта, които се обуславят от задълженията на Общината да осигурява енергия за всички общински обекти: сгради, улично осветление и транспортни средства. Ефективността на потреблението е ниска както по отношение на използването на енергията, така и по отношение на нивата на комфорт в рамките на съществуващите локални системи за отопление на общинските сгради.

Основни енергоносители, ползвани в Общината, са електроенергия, течно и твърдо гориво.

1. Електроснабдяване

„ЕВН България Електроразпределение” АД е електроразпределително предприятие в Югоизточна България, което предлага на своите клиенти цялостна структура на електрическата мрежа за територията. Електроснабдяването в Общината се

осъществява от националната енергийна система посредством трансформаторни поста. Всички населени места в Общината са електрифицирани Изградените мрежи за високо, средно и ниско напрежение са в добро състояние.

2. Топлоснабдяване

В района на Общината няма изградено централизирано топлоснабдяване. Отоплителните инсталации на повечето обекти са локални. Към обществения, индустриалния и селскостопанския сектор (обществени организации и фирми) са изградени единствено самостоятелни котелни централи за производството на необходимата им топлоенергия.

В населените места на Общината преобладават еднофамилните жилищни сгради, в които основна форма на битово отопление е използване на твърдо гориво - дърва и въглища. Енергията, която се консумира, е предимно за съоръжения, отопление и осветление.

3. Газификация

Както в повечето български градове, така и в гр. Мъглиж няма изградено битово газифициране. Очаква се през следващите години да се подготви реализацията на инвестиционен проект на газоразпределителната инфраструктура на . Твърдица, Гурково, Николаево, Мъглиж, Казанлък, Павел баня и Карлово. В рамките на проекта е възможно да се развие газоразпределителна станция за захранване на съседните общини.

Дългосрочният ефект от газификацията е:

- внася нов елемент в инфраструктурното развитие на ОБЩИНАТА;
- ускорява развитието и модернизацията на всички отрасли в икономиката и селското стопанство и повишава енергийната ефективност;
- повишаване на жизнения стандарт на населението.

4. Улично осветление

Уличното осветление (УО) на територията на община Мъглиж не е в добро техническо състояние.

Съществуващата степен и качество на осветеност на уличното осветление не могат да обуславят сигурността на движението на моторни превозни средства и пешеходци. Основна част от уличното осветление е с амортизирани осветителни тела, с живачни лампи, които са със значителна инсталирана мощност.

Това налага да започне модернизацията на съоръженията за външно изкуствено осветление на територията на община Мъглиж и подмяната на амортизираните осветителни тела с енергоспестяващи, с цел повишаване ефективността при експлоатация и поддържане на уличното осветление.

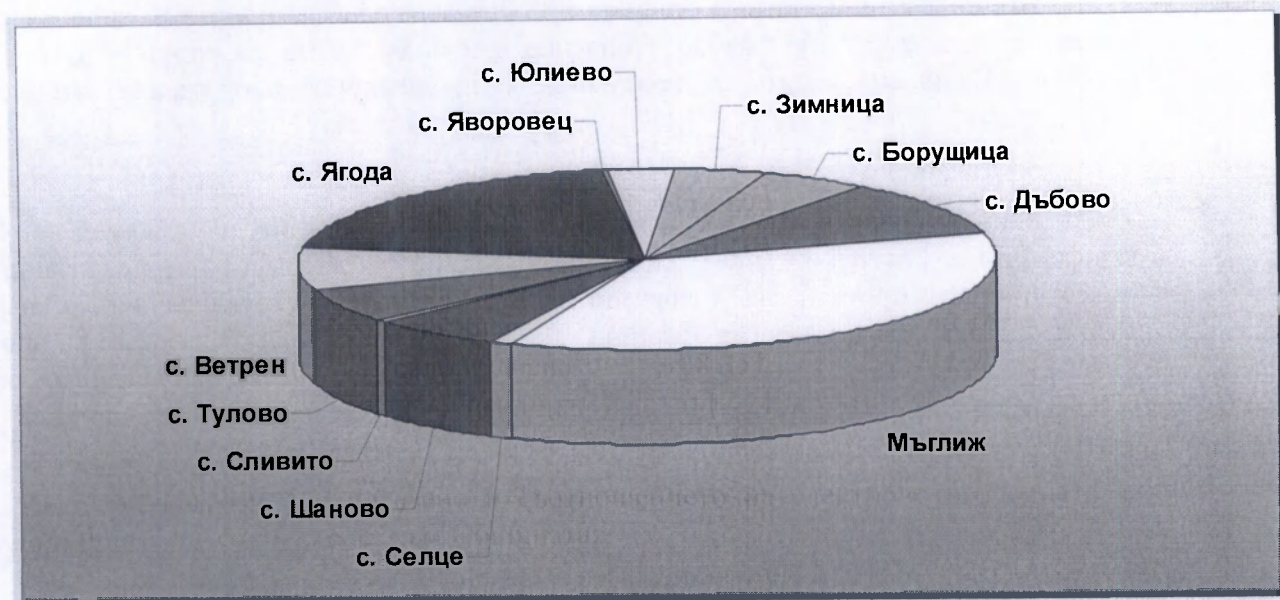
Консумираната ел. енергия за улично осветление от Общината по селища за 2008 г. в натурални единици и левовата им равностойност е показана в долната таблица 3.

Таблица 3

Населено място	Улично осветление	
	KWh	лв.
село Борушица	13 092	2 211.82
село Дъбово	27 903	4 904.45
град Мъглиж	95 499	15 959.30
село Селце	3 221	531.48
село Шаново	16 080	2 716.66
село Сливито	1 426	247.93

село Тулово	16 522	2 791.35
село Ветрен	20 101	3 506.53
село Ягода	54 840	8 870.42
село Яворовец	376	60.16
село Юлиево	8 357	1 411.90
село Зимница	11 421	1 929.53

В диаграмата е показано и съотношението на електропотреблението за УО в различните населени места към Общината:

5. Общински сграден фонд

Сградният фонд в община Мъглиж е в незадоволително състояние.

Преобладаващата част от сградите са и с ниски топлотехнически качества. Експлоатацията на сградите по правило се осъществява без специализиран енергиен мениджмънт. По-голям процент от сградите са въведени в експлоатация преди 1960 и до 1967 г. – те са монолитни. Стените на сградите, построени след 1960 г., са тухлени, без топлоизолация, с топлинни загуби до 5 пъти по-големи в сравнение с нормите за ново строителство. Покривните конструкции на повечето от сградите са с множество течове. Дограмата във всички сгради е дървена, в много случаи еднокатна и като цяло в лошо състояние (най-вече не добре уплътнена). Топлинните загуби през прозорците достигат до 50% от общите топлинни загуби на сградите.

Всички сгради на детските заведения са в незадоволително състояние и се нуждаят от външен и вътрешен ремонт. Основните училища са в добро състояние, с изключение на физкултурните салони, които се нуждаят от ремонт. Читалищните сгради са в незадоволително състояние. Такова е състоянието и на електрическите и отоплителните инсталации. Това води до високи разходи за поддръжка и отопление. В кухненските блокове на детските заведения и социалните домове храната се приготвя на електрически готварски печки. Не във всички общински сгради осветлението е подменено с луминесцентно, а в някои сгради е все още с енергоемки светлоизточници.

Използваните източници на топлинна енергия са: нефта, дърва и въглища, на много места монтираните котли са преоразмерени.

Вътрешните отоплителни инсталации са амортизирани.

6. Барери

Общинската програма за енергийна ефективност посочва следните **барери** за реализиране на проекти по ЕЕ:

- ограничени възможности на Общината като производител и доставчик на енергия;
- занижени собствени средства ;
- допълнителни ограничения на финансовата самостоятелност на Общината;
- неблагоприятен енергиен баланс за региона;
- липса на стимули за рационално енергопотребление;
- морално остарели технологии и индустриален парк в промишлеността и селското стопанство;
- амортизиран общински сграден фонд;
- затруднен достъп до инвестиции по проекти за Енергийна ефективност;
- несъответствие между разписани цели и действия на общинската администрация по обективни и субективни причини.

V. ОСНОВА НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ЕЕ (ОПЕЕ)

1. Метод за разработване на ОПЕЕ

Приет е методът на приоритетните **целеви групи** – разделянето на консуматорите по целеви групи дава възможност за по-нататъшно определяне на тези от тях, при които провеждане на мерки за енергийна ефективност ще доведат до най-голяма икономия на енергия и средства, като същевременно ще се подобри значително качеството на извършваните услуги.

Основно предимство на метода е постепенното “класиране” по приоритети. “**Целева група**” е условно обединение на крайни потребители със сравним специфичен модел на потребление на енергия.

Забележка: След консултация с общинската администрация, целевите групи от „Здравеопазване” и „Култура” отпадат в разглеждането на ОПЕЕ като потребители на енергия, която не се отчита и регистрира пряко от Общината. Сградите от общинския сграден фонд в тези групи са дадени на концесионно поддържане и експлоатация или под наем на държавни и частни организации.

2. Информационна основа на ОПЕЕ

Община Мъглиж е събрала информация за основните характеристики на общинските обекти и за енергопотреблението в тях за периода от 2006 до 2008 г. вкл. Информационната база не обхваща целия сграден фонд, който принадлежи на ОБЩИНАТА или е поставен под нейно разпореждане, съгласно забележката по-горе..

Информацията е разделена на две основни групи, като базисната информация е относително постоянна и дава основните строително-конструктивни характеристики и видовете инсталации в сградата. Втората група данни е свързана с натуралното и финансово изражение на енергопотреблението по видове горива и по периоди.

По време на изпълнение на ОПЕЕ, базата данни ще бъде редовно поддържана, за да може да се прави сравнение за енергопотреблението след прилагане на енергоефективни мерки.

3. Община Мъглиж като потребител на енергия

Чрез своите дейности Общината се явява в ролята на регулатор и инвеститор. Значителните разходи за енергия на Общината са мотивация да се създаде информационна база от обобщаващи данни, с информация за фактическите разходи за горива и енергия по функционални групи на общинските дейности, както следва:

- Административни дейности;
- Образование;
- Улично осветление;
- Социални дейности.

Енергопотреблението на община Мъглиж по целеви групи за 2006, 2007 и 2008 г. е показано в Таблица 4 – Приложение № 1.

Таблица 4

Приложение № 1

Година	Целева група	дърва		въглища		промишлен газ		общ разход на енергия от горива		разход електроенергия	О Б Щ О разход енергия
		м³	GJ	т	GJ	т	GJ	GJ	MWh	MWh	MWh
2006	Образование	393	5620	19	356	83	3652	9628	2674	195	2869
	Администрация	52	744	0	0	25	1104	1848	513	127	640
	Улично осветление	0	0	0	0	0	0	0	0	232	232
	Социални дейности	64	915	0	0	0	0	915	254	21	275
	О Б Щ О :	509	7279	19	356	108	4756	12391	3442	574	4016
2007	Образование	329	4705	34	638	62	2728	8070	2242	185	2427
	Администрация	40	572	0	0	18	801	1373	381	128	509
	Улично осветление	0	0	0	0	0	0	0	0	231	231
	Социални дейности	61	872	0	0	0	0	872	242	21	264
	О Б Щ О :	430	6149	34	638	80	3529	10315	2865	566	3431
2008	Образование	277	3961	28	525	55	2420	6906	1918	173	2091
	Администрация	38	543	0	0	24	1034	1577	438	148	586
	Улично осветление	0	0	0	0	0	0	0	0	269	269
	Социални дейности	64	915	0	0	0	0	915	254	39	293

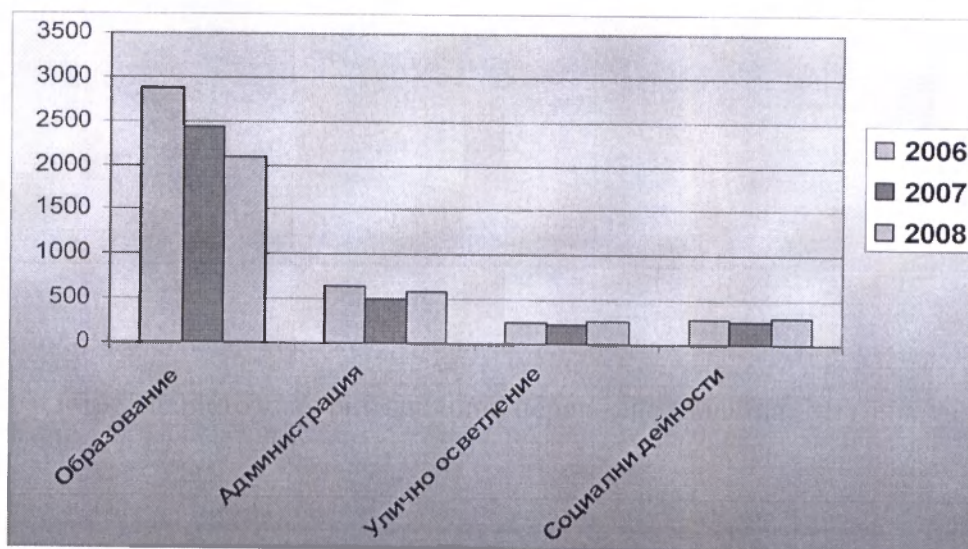
	О Б Щ О :	379	5420	28	525	79	3454	9399	2611	629	3240
--	-----------	-----	------	----	-----	----	------	------	------	-----	------

Основните използвани горива за отопление са дърва, нафта, въглища и електроенергия. Нафта за отопление се използва предимно в град Мъглиж. Основното гориво по селата са дървата.

Общото енергопотребление на община Мъглиж за тригодишния период, включващ четирите целеви групи, (по информацията от Таблица 4- Приложение №1), е показан в обобщен вид по-долу:

Енергопотреблението за тригодишния период на община Мъглиж по целеви групи в графичен вид е следното:

Големият разход на енергия в „Образование” има тенденция на намаляване през последните 3 години (за разлика от другите сектори), но обща черта е нерационалното използване на енергията, която съществено надхвърля нивата за ефективна консумация.

Електропотреблението е показано в следната Таблица 5 (с данни за 2008 г.) :

Таблица 5

Населено място	Електропотребление за 2008, kWh				
	Образование	У О	Админ и-страция	Социални дейности	О Б Щ О
Борушица	0	13 092	804	0	13 896
Дъбово	36 400	27 903	2 305	0	66 608
Мъглиж	57 948	95 499	78 093	34 607	266 147
Селце	0	3 221	62	0	3 283
Шаново	0	16 080	3 613	0	19 693
Сливито	0	1 426	0	0	1 426
Тулово	28 579	16 522	6 869	109	52 079
Ветрен	11 144	20 101	8 328	275	39 848
Ягода	20 658	54 840	40 828	2 004	118 330
Яворовец	0	376	0	0	376
Юлиево	4 952	8 357	2 584	1 828	17 721
Зимница	13 414	11 421	4 514	0	29 349
О Б Щ О :	173 095	268 838	148 000	38 823	628 756

Диаграмите по-долу показват *разпределението на електропотреблението* в Общината:

а/ по целеви групи

Вижда се, че сектор „Улично осветление” заема значителна част (40%) от електропотреблението в Общината за 2008 г.

б/ по населени места

Класифицирана по дейности, информационната база обхваща целия сграден фонд, който принадлежи на Общината или е поставен под нейно разпореждане. Обектите са с голямо разнообразие в структурите, според годината на построяване и състоянието на сградите.

4. Производство и доставка на енергия на територията на Общината

По отношение на енергоносителите, както е посочено по-горе, баланса на консумация на енергия на територията на Общината се формира главно от течните горива (нафта и мазут), на второ място е електроенергията и незначителен дял имат твърдите горива – въглища и дърва.

Таблица 6

Целеви групи		Разход на горива за отопление						
		дърва		въглища		промишлен газ/ол		обща стойност
		м ³	лв.	т	лв.	т	лв.	лв.
2006	Образование	393	17761.20	19	4146.00	83	137050.00	158957.20
	Администрация	52	2748.00	0	0	25.1	48829.00	51577.00
	Социални дейности	64	2500.00	0	0	0	0	2500.00
	О Б Щ О :	509	23009.20	19	4146.00	108.1	185879.00	213034.20
2007	Образование	329	14805.00	34	7337.80	62	98672.11	120814.91
	Администрация	40	2070.00	0	0	18.2	40019.86	42089.86
	Социални дейности	61	2731.00	0	0	0	0	2731.00
	О Б Щ О :	430	19606.00	34	7337.80	80.2	138691.97	165635.77
2008	Образование	277	19746.40	28	7151.70	55	121466.00	148364.10
	Администрация	38	3355.00	0	0	23.5	58633.56	61988.56
	Социални дейности	64	3362.00	0	0	0	0	3362.00
	О Б Щ О :	379	26463.40	28	7151.70	78.5	180099.56	213714.66

Разходите за енергия заемат значителен дял от бюджета на Общината. Това налага прилагането на нов подход при определяне на приоритетните дейности по енергийна ефективност и въвеждането на енергоспестяващи системи за отопление и осветление.

Общинските сгради, потребители на енергия, са общо 25 бр. използват за отопление следните горива: са: течни горива, твърди – дърва и въглища, ел.енергия и комбинирани горива – ел.енергия с друг вид гориво.

На територията на Общината все още няма снабдяване с газ. Предстоящото изграждане на газопреносна мрежа ще даде възможности да се смени типът на използваните енергоносители във всички енергийни субекти, а именно: в общественя, частния и битовия сектор и от това да се реализират икономии като цяло за Общината. Изследват се възможностите за добиване на енергия от възобновяеми енергийни източници - вятърна и слънчева енергия за задоволяване на местното потребление и производство на електроенергия.

VI. ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ И МЕРКИ ПО ЕЕ

По дефиниция ОБЩИНАТА се явява единственият платец на енергийните разходи на обектите от общественя сектор, за това той е главният приоритет пред общинското ръководство. Характерно за този сектор е високата му енергоемкост и остарелите мощности. Техническите мероприятия, приложими в този сектор, са както изискващи, така не изискващи финансиране.

1. Избрани приоритетни целеви групи

При определяне на приоритетите на програмата за енергийна ефективност е използван **методът на целевите групи**. Целевите групи обединяват крайни потребители със сравним модел на потребление на енергията. Този метод се основава на постепенно пресяване на възможните обекти за въздействие и избор на приоритети, като по този

начин се пестят ресурси от време и средства. Методът на приоритетните целеви групи е обективен и надежден.

В община Мъглиж към момента е събрана информация за общинските целеви групи по сектори:

- Администрация - общински сгради;
- Образование - училища и детски градини (ЦДГ и ОДЗ);
- Улично осветление;
- Социални дейности;

1.1. Сектор „Административни - общински сгради”

Община

Общинската административна сграда в гр. Мъглиж е построена през седемдесетте години на миналия век, като от тогава са извършвани само козметични ремонти на дограмите и фасадите. Сградата е масивна, с тухлени зидове 25 см от плътни тухли и с декоративна облицована. Дограмата е подменена с PVC, липсва топлоизолация.

От административните сгради на територията на Общината, сградата на общинската администрация е най-големия консуматор, както на ел.енергия, така и на горива .

За подобряване на комфорта в сградата и с цел намаляване на разхода на енергии , най-вече на гориво през отоплителния сезон, е наложително да се приложат енергоспестяващи мероприятия,

Кметства

В сградите на кметствата не се отчитат високи разходи на енергия целогодишно, това се дължи на малкия брой на реално използваните помещения. Сградите се нуждаят от ремонти за подобряване на комфорта в тях, но не са подходящи за прилагане на комплексни енергоспестяващи мероприятия на този етап.

1.2. Сектор "Образование"

Като цяло този сектор е приоритетен – с най-голям социален ефект.

Предучилищен сектор

Сградният фонд и обзавеждането са в сравнително добро състояние. Имайки предвид демографския прираст в населените места, прилагането на енергоспестяващи мерки е разумно да се приложат в краткосрочен план за детските градини в гр. Мъглиж и с.Дъбово

Броят на предучилищните заведения (ЦДГ и ОДЗ) и брой на децата, посещаващи детските заведения на територията на Община Мъглиж, са както следва:

Таблица 7

№	Населени места	Брой на децата, посещаващи детското	Брой на децата под 7 години в населеното място
1	село Дъбово	61	89
2	град Мъглиж	118	312
3	село Тулово	33	135
4	село Ветрен	21	132
5	село Ягода	37	184
6	село Юлиево	19	52

7	село Зимница	16	100
Общо:		305	1004

Училищна мрежа

Образованието и възпитанието на децата и младите хора в община Мъглиж се осъществяват в 2 типа учебни заведения:

- ✓ Детски градини;
- ✓ Общообразователни учебни заведения: начални, основни и среднообразователни училища.

Процесите на миграция и намаляване на раждаемостта водят до намаляване броя на децата, което води до сериозни сътресения в образователната система. В същото време липсата на добре подготвени кадри в сферата кара младите хора да напускат Общината, за да осигурят по-добро образование на децата си. Така се образува порочен кръг, от който може да се излезе с осъществяване на координирана и целенасочена политика за задържането им.

В момента в селищата на Общината функционират 7 целодневни детски градини. Три от тях - в Мъглиж, Дъбово и Ягода, имат и по 1 яслена група с общ брой деца 220, (110 от които в град Мъглиж), общо 11 групи със средна посещаемост 18 деца. Останалите 4 в по-малките селища имат общ капацитет 100 места, от които са заети 70 места, като във Ветрен, Юлиево и Зимница има по 1 група и само в село Тулово - 2. Детските заведения в селата Шаново и Радунци вече са закрити поради липса на изискуемия по нормативна база минимален брой деца.

Функциониращите училища на територията на община Мъглиж са:

- ✓ 1 начално училище - в село Зимница;
- ✓ 5 основни училища - в гр. Мъглиж и селата Ягода, Дъбово, Тулово, Ветрен.

Общият брой на учениците в общообразователните училища в Общината е 911, обучавани в 58 паралелки. Основните училища в Мъглиж, Ягода, Дъбово и Ветрен са с относително по-голям брой ученици и паралелки като средната пълняемост на паралелка е 18-20 деца. В основното училище в с.Тулово, обаче, заетостта на паралелките е от 9-12 ученика поради малкия им общ брой. За съжаление, тенденцията към намаляване броят на учениците предизвиква сериозни трусове в образователната система на Общината, утежнява издръжката, предизвиква затварянето на учебни заведения, освобождаване на учители и налага организиране на транспорт за учениците до съседни населени места. Така след затваряне на училищата в с.Шаново и с. Юлиево децата пътуват до средищното училище в с. Ягода.

Таблица 8

№	Наименование на сградата	РЗП м ²	Отопляем обем, м ³	Въведена в експлоатация, година	Работен режим, дни/седм. ч/ден
с. ДЪБОВО					
1	ОУ „Св.св.Кирил и Методий“	1 980			5 дни/седм. 8 ч/ден
2	ОДЗ „Детелина“	1 800			5 дни/седм. 8 ч/ден

гр. МЪГЛИЖ					
1	ОУ „Христо Ботев“	2 664			5 дни/седм. 8 ч/ден
2	ОДЗ „Камбанка“	1 693			5 дни/седм. 8 ч/ден
с. ВЕТРЕН					
1	ОУ „Св.св. Кирил и Методий“	1 054			5 дни/седм. 8 ч/ден
2	ЦДГ „Здравец“	1 190			5 дни/седм. 8 ч/ден
с. ЯГОДА					
1	ОУ „Христо Ботев“	2 160			5 дни/седм. 8 ч/ден
2	ОДЗ „Първи юни“	1 320			5 дни/седм. 8 ч/ден

Забележка: В таблицата са включени само сгради в експлоатация, с РЗП над 1000 м².

Сградите на ОУ „Христо Ботев“- гр.Мъглиж, ОУ „Св.св.Кирил и Методий“- с.Дъбово и на ОДЗ „Камбанка“ гр.Мъглиж имат потенциал и в тях е наложително да се приложат енергоефективни мероприятия.

1.3. Сектор „Социални услуги“

В този сектор внимание заслужава сградата на социални грижи в гр.Мъглиж, която показва високо ниво на енергопотребление в този сектор;

1.4. Сектор „Улично осветление“

Уличното осветление е един от основните консуматори на ел.енергия за всяка община. Конкретно за Община Мъглиж, то представлява 40% от общия дял на електропотреблението при условие, че са налагани ограничителни режими на осветлението, най-вече през летните месеци на годината.

Съществуващата степен и качество на осветеност на уличното осветление не могат да обуславят сигурността на движението на моторни превозни средства и пешеходци. Основна част от уличното осветление е с амортизирани осветителни тела, които са със значителна инсталирана мощност.

За подобряване на качеството на уличното осветление, Общината трябва да възложи разработването на технически проект за „Енергоефективна модернизация, реконструкция, изграждане на нови обекти, внедряване на система за автоматично управление на съоръженията, поддръжка и енергиен мениджмънт на външното улично осветление на територията на Община Мъглиж“ В този проект да се предвиди цялостна реконструкция на уличното и направа на парково осветление основно в 7(седем) селища от населени места, влизащи в състава на Община Мъглиж. Изграждането на съвременно и ефективно улично осветление в Община Мъглиж може да бъде реализирано чрез:

- Правилно светлотехническо категоризиране на улиците и нормиране нивото на осветлението в съответствие със стандартите;
- Внедряване на високоефективни източници на светлина: светодиоди (LED) и / или в някои случай и на натриеви лампи с високо налягане;

- Съвременно управление на уличното осветление;
- Цялостно въвеждане на двойнотарифни електромери за измерване на консумираната електрическа енергия;
- Подобряване на експлоатационната дейност;

Да се предвидят новите осветителни тела:

- ✓ по-ефективни (ще се реализира икономия на енергия около 35% - 48%);
- ✓ по-икономични (експлоатационните разходи ще се намалят наполовина);
- ✓ по-издръжливи (срока им на експлоатация е с 50% над този на сегашните);
- ✓ по-екологични (емисиите на парникови газове ще бъдат снижени),

По-долу в табличен и графичен вид е показано *електропотреблението* в населените места на Община Мъглиж по целеви групи за 2008 г.:

Таблица 9

Населено място	Електропотребление за 2008, kWh				
	Образование	У О	Администрация	Социални дейности	О Б Щ О
Борушица	0	13 092	804	0	13 896
Дъбово	36 400	27 903	2 305	0	66 608
Мъглиж	57 948	95 499	78 093	34 607	266 147
Селце	0	3 221	62	0	3 283
Шаново	0	16 080	3 613	0	19 693
Сливито	0	1 426	0	0	1 426
Тулово	28 579	16 522	6 869	109	52 079
Ветрен	11 144	20 101	8 328	275	39 848
Ягода	20 658	54 840	40 828	2 004	118 330
Яворовец	0	376	0	0	376
Юлиево	4 952	8 357	2 584	1 828	17 721
Зимница	13 414	11 421	4 514	0	29 349
О Б Щ О :	173 095	268 838	148 000	38 823	628 756

По отношение на *енергопотреблението*, целевите групи са класирани въз основа на комплексна балова оценка по следните показатели:

- ✓ общо енергопотребление;
- ✓ възможности за влияние на ОБЩИНАТА върху целевата група;
- ✓ желание за участие в дейности по изпълнение на програмата.

С най-силно влияние върху комплексната оценка и избор на приоритетни целеви групи е равнището на енергопотребление за всяка целева група, като в оценката са интегрирани следните показатели :

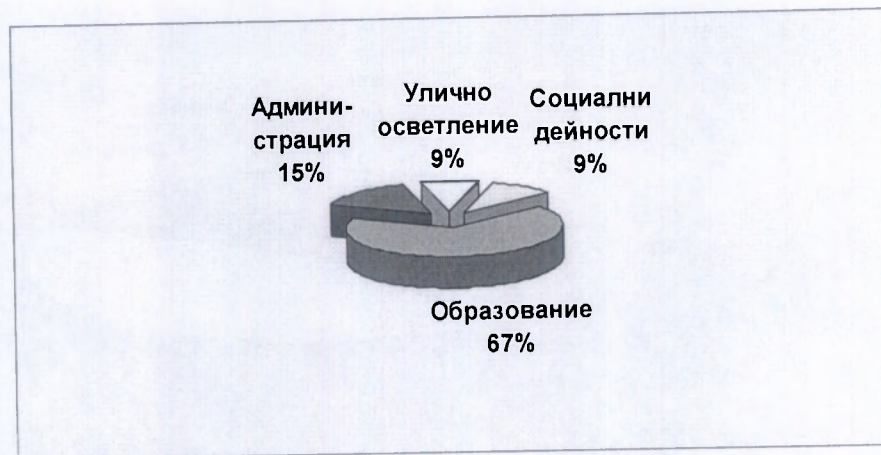
Енергопотребление за 2008 г.

Таблица 10

Целеви групи	дърва		въглища		промишлен газ		общ разход на енергия от горива		разход на ел. енергия	ОБЩО разход на енергия
	м ³	GJ	т	GJ	т	GJ	GJ	MWh	MWh	MWh
Образование	277	3961,1	28	525,0	55	2420,0	6906,1	1918,4	173,095	2091,5
Администрация	38	543,4	0	0,0	23,5	1034,0	1577,4	438,2	14,800	453,0
Улично осветление	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	268,838	268,8
Социални дейности	64	915,2	0	0,0	0	0,0	915,2	254,2	38,823	293,0
ОБЩО :	379	5419,7	28	525,0	78,5	3454,0	9398,7	2610,8	495,6	3106,3

2. Анализ на енергопотреблението и потенциал

При анализиране на енергоемкостта по общински направления и служби (по данни от горната таблица за 2008 г.), се откроява високия дял на консумацията на енергия в образованието - 67%. Останалите дялове са: на администрацията – 15%, уличното осветление – 9% и социалните дейности – 9%.

Разходите за ел.енергия на Общината се формират главно от уличното осветление и тук сравнително бързо могат да се търсят енергоспестяващи решения. Резерви има и в детайлизиране на графици за осветление по сезони и ценови зони.

Според консумацията на енергия, дялът на Образованието е най-голям и за 2008 г. представлява 67% от общата консумирана енергия. В сектор "Образование" като фактор най-силно влияе отопляемия сграден фонд с величината си като застроена площ и с техническите си характеристики за изолация и топлоотдаване.

Енергоспестяващите мерки са наложителни и ще са насочени към спестяването на топлоенергия и електроенергия. Спестяването на енергия не е само намаляване на разходите, то води и до опазване на околната среда, което е един от приоритетите на ОБЩИНАТА.

При изготвяне на анализ на фактическото състояние на общинския и частен сграден фонд общо за Общината, се установи, че има:

- амортизиран и остарял сграден фонд;
- завишени топлинни загуби на сградите при съществуващото им състояние, поради което изградените отоплителни инсталации не могат да осигурят параметрите на микроклимата по стандарт;
- енергийни характеристики на сградите, неотговарящи на съвременните нормативни изисквания и стандарти;
- амортизирани топлинни стопанства и горивни инсталации без възможност за регулиране на топлоподаването и настройка на експлоатационните режими в системите с локално отопление;
- неправилни подходи и действия за икономия на енергия от страна на обитателите, водещи до намаляване на енергийното потребление за сметка на занижен комфорт – действия в пълно противоречие със смисъла и съдържанието на понятието „енергийна ефективност“.

Потенциалът за енергийна ефективност в общинските и частни сгради се съдържа предимно в:

- сградната обвивка,
- модернизирането на осветлението на помещенията;
- автоматизацията и смяната на горивната база на отоплителните стопанства;
- въвеждането на автоматизация на управлението на енергопотреблението в сградите;

- въвеждане на критерии за енергийна ефективност при провеждането на обществените поръчки;
- формиране на поведенчески и организационни мерки за оптимизиране на енергопотреблението и рационално използване на пространството;
- повишаване експлоатационната дисциплина и квалификацията на обслужващия и административния персонал.

Анализът показва, че са налице специфичните възможности, чрез които би могло да се намали енергопотреблението общо за ОБЩИНАТА средно с около 25 %, а именно с:

- Подобряване ефективността при производството и доставка на енергия (например - с реализиране на инвестиционните намерения за газификацията в селищата от Общината);
- Подобряване ефективността на потребление на енергия в сгради общинска и частна собственост;
- Засилване ролята на Общината като регулатор и инвеститор на дейности по енергийна ефективност;
- Засилване ролята на Общината като източник на мотивация за различни групи потребители при ползване на енергоефективни услуги.

3. Препоръчителни мерки за ЕЕ в съответствие със ЗЕЕ

Те са систематизирани основно в следните дейности :

- Обследване за енергийна ефективност;
- осигуряване на отоплителни системи с висока ефективност и възможности за регулиране на потреблението;
- осигуряване на възможност за технико-икономически оправдан избор на енергоносител в сгради с индивидуално отопление (смяна на горивната база);
- ускоряване на газификацията;
- въвеждане на системи за управление на енергийните потоци;
- възможност за реализиране на проект за внедряване на комбинирани инсталации за топлоснабдяване и БГВ на сгради от публичния сектор;
- възможност за изгаряне на животински и растителни отпадъци, слама, клони и др. в котелни инсталации;
- използване на слънчева енергия;
- сключване на „ЕСКО договори с гарантиран резултат” по отношение на реализиране на енергоефективни мероприятия и дейности при цялостно или частично саниране на сгради и осигуряване на модерно (отговарящо на съвременните изисквания) улично осветление.

4. Цели и приоритети на ОПЕЕ

Липсата на приложение на мерки за енергийна ефективност през последните години и амортизацията на малкото изпълнени вече мерки, води до нарастващи и ненужно големи разходи за енергопотребление. Това налага задължително прилагането на енергоефективни мерки, не само за намаляване на разходите, но и за повишаването на жизненото равнище и комфорта на потребителите на енергия.

В синхрон със световната политика, мерките за ЕЕ не на последно място водят и до екологични подобрения.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ НА ЕНЕРГИЙНАТА ПРОГРАМА Е СЪЗДАВАНЕ НА ПРЕДПОСТАВКИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ НА ОБЩИНА МЪГЛИЖ В ЕНЕРГИЙНО ЕФЕКТИВНА ОБЩИНА И ПОСТИГАНЕ НА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ.

Приоритет №1: Повишаване на енергийната ефективност в обектите, които се издържат чрез общинския бюджет

Цел 1.1: Повишаване на ЕЕ в общинските сгради

Очаквани резултати:

- а/ Привеждане на сградния фонд към изискванията на Закона за енергийна ефективност и Наредбите за енергийна ефективност, включващо саниране на сградите
- б/ Намаляване на разходите на енергия до 40 % годишно;
- в/ Намаляване на разходите на горива и енергия с до 30%. годишно;
- г/ Намаляване емисиите от CO₂ до 30% годишно;
- д/ Подобен комфорт на обитаване в обновените сгради;
- е/ Удължен живот на изброените сгради и техните инсталации и съоръжения.

Цел 1.2: Обновяване на уличното осветление в населените места на Община Мъглиж

Очаквани резултати:

- а/ Подобриване на качеството на уличното осветление и привеждането му в съответствие с хигиенните норми.
- б/ Намаляване на годишните разходи на електрическа енергия от 20% до 40%.
- в/ Намаляване на емисиите от CO₂ с около 30% годишно.
- д/ Намаляване на уличната престъпност
- е/ Гарантиране на възможности за движение пеш, с велосипед и използване на висококачествен обществен транспорт

Инвестиционни проекти:

1.2.1. Подмяна на улични и паркови осветителни тела с нови и монтиране на енергоспестяващи осветителни тела от ново поколение с различни мощности и дълъг живот;

1.2.2. Изграждане или възстановяване на стълбовната и кабелната мрежи;

1.2.3. Подновяване на заземления; изработване на свързващи муфи; подмяна на контактори, предпазители, разпределителни касети на УО и други.

При целеви групи 1.1 и 1.2 икономията от реструктуриране на сградите и уличното осветление ще се покаже с точност под 3% след изготвяне на енергийните обследвания и бизнес план за съответната сграда.

Приоритет №2: Повишаване на енергийната ефективност в частни жилищните сгради на територията на Общината

Цел 2.1: Насърчаване на ЕЕ в жилищните сгради на територията на ОБЩИНАТА

Очаквани резултати:

а/ Намаляване на годишните разходи на енергия;

б/ Намаляване на емисиите от CO₂;

в/ Подобрен комфорт на обитаване в обновените сгради;

д/ Удължен живот на изброените сгради и на техните инсталации и съоръжения.

Неинвестиционни дейности:

2.1.1. Разработване и осъществяване на общинска програма за:

- насърчаване на проекти за енергийна ефективност в жилищни сгради;

- подготовка и провеждане на кампания за насърчаване на повишаването на енергийната ефективност в жилищните сгради;

- подготовка и изпълнение на 3 броя пилотни проекти за ЕЕ в жилищни сгради;

- присъединяването на ОБЩИНАТА към европейски кампании за насърчаване на енергийната ефективност в жилищни сгради.

2.1.2. Оказване на техническа помощ за осъществяването на инвестиционни проекти за повишаване на енергийната ефективност в 3 броя жилищни сгради.

2.1.3. Наблюдение и анализ на резултатите от реализирани проекти в жилищни сгради.

Пилотни инвестиционни проекти:

2.1.4. Проектиране на 3 броя пилотни проекти за ЕЕ в жилищни сгради.

2.1.5. Изпълнение на 3 броя пилотни проекти за ЕЕ в жилищни сгради.

Приоритет №3: Повишаване на енергийната ефективност в местната промишленост и обществения транспорт

Цел 3.1: Изграждане на енергийни предприятия на територията на Общината на основата на ВЕИ

Очаквани резултати:

а/ Осигуряване на местно производство на електроенергия от ВЕИ в обем от 2 000 MWh годишно.

Инвестиционни проекти:

3.1.1. Изграждане на фотоволтаична централа – 2 MW – чрез Публично Частно Партньорство (ПЧП)

Неинвестиционни дейности:

3.1.2. Извършване на проучвания за количествата достъпна дървесна биомаса.

3.1.3. Проучване възможностите за изграждане на мини ВЕЦ и изграждане на централи - вятърни, на биомаса и фотоволтаични

3.1.4. Проучване на възможни източници за финансиране на проектите

3.1.5. Създаване на контакти и изграждане на ПЧП

Приоритет №4: Въвеждане на управление на енергията на територията на Общината

Цел 4.1: Изграждане на общински институции и кадри по енергийна ефективност

Очаквани резултати:

а/ Обучение на общински ръководители и специалисти за работа в общинската администрация и в областната енергийна агенция.

б/ Основаване на общинско информационно бюро по енергийна ефективност и обучени специалисти за работа в него.

в/ Обучение на местните енергийни специалисти.

г/ Учредяване на длъжността “общински енергиен мениджър”.

Неинвестиционни дейности:

4.1.1. Разработване на комплексна програма за:

- подготовка и основаване на общинско информационно бюро по енергийна ефективност;

- подготовка и учредяване на длъжността “общински енергиен мениджър”.

4.1.2. Разработване и осъществяване на програма за обучение на общински ръководители и специалисти за работа в общинската администрация и в новосъздадените институции и съвети по енергийна ефективност към област Стара Загора.

Цел 4.2: Проучвания на потенциала за енергийна ефективност в Общината и на възможностите за неговото оползотворяване

Очаквани резултати:

а/ Енергиен баланс, съставен на основата на потенциала на ВЕИ на територията на Общината и на стратегическата цел за постигане на енергийна независимост.

б/ Създадени предпоставки за оползотворяване на потенциала на ВЕИ.

в/ Идентифицирани финансови източници и инструменти за финансиране на проектите и дейностите от енергийната програма на Общината.

г/ Енергийна информационна база на Общината.

Неинвестиционни дейности (проучвания):

4.2.1. Проучвания на потенциала територията на Общината по отношение на наличието и използваемостта на:

- възобновяеми енергийни източници в различни сектори ;

- слънчевата енергия за производство на гореща вода и електричество;

4.2.2. Разработване на енергиен баланс на Общината на основата на установения потенциал на възобновяеми енергийни източници.

4.2.3. Проучване на алтернативни възможности за финансиране на енергийната програма на Общината, в т.ч. по линия на оперативните програми за регионално развитие.

4.2.4. Проучване на местните нужди от техническа помощ в областта на енергийната ефективност.

4.2.5. Създаване и осигуряването на поддържането на енергийна информационна база на Общината.

Цел 4.3. Мобилизиране на обществена подкрепа за изпълнение на енергийната програма на основата на широко партньорство с бизнеса и организации на гражданското общество

Очаквани резултати:

а/ Осигурена широка обществена подкрепа за изпълнението на общинската енергийна програма.

б/ Установено трайно публично-частно партньорство между Общината и частния сектор.

в/ Въведено управление на енергията на територията на Общината.

Неинвестиционни дейности (проучвания):

4.3.1. Подготовка и провеждане на широка разяснителна кампания след населението и местния бизнес за целите на ОПЕЕ и за необходимостта от партньорство между участниците в нейното изпълнение.

4.3.2. Въвеждане на постоянно наблюдение, анализ и оценка на състоянието на изпълнението на енергийната програма на Общината и публикуване на периодични информации.

След направения анализ и оценка на изходното състояние, както и на потенциала за енергийна ефективност в различните сектори на община Мъглиж, бяха избрани приоритетни проекти, които да се изпълняват в рамките от Общинската енергийна програма 2010-2013 г. Проектите, както и кратко описание на предвидените дейности, са показани в таблиците по-долу.

5. Проекти, дейности и мерки за подобряване на ЕЕ

Във връзка със законните й задължения и правомощия, които има ОБЩИНАТА, към настоящия момент тя се явява като:

- ✓ консуматор на енергия;
- ✓ производител и доставчик на енергия;
- ✓ регулатор и инвеститор в енергийния сектор;
- ✓ стимул за повишаване на ефективността при производство и консумация на енергия в общинската и частна собственост.

Новите функции на Общината след прилагане на ОПЕЕ ще се обуславят от разширяване на обхвата на енергийните програми върху всички енергийни субекти на територията на Общината и ще са:

- ✓ Обхващане на дейности в обхвата на четирите основни функции на ОБЩИНАТА

✓ Обособяване на две основни групи дейности – инвестиционни и неинвестиционни

✓ Разширяване на традиционния инструментариум за управление, изпълнение и финансиране

НАПРАВЛЕНИЯ, СЕКТОРИ, ПРОЕКТИ И ДЕЙНОСТИ		
№	Инвестиционни и неинвестиционни дейности	Описание
1	ЕНЕРГИЙНА ИНФРАСТРУКТУРА	
1.1	Създаване на база-данни за енергопотреблението в частния сектор: - производствени предприятия - домакинства	Оценяване на съществуващите възможности за икономии с помощта на енергийните показатели; Потенциал и показатели за усвояването на ВЕИ и прилагане на енергоефективни мерки. Да се подготвят анкетни форми, съдържащи данни за характеристиките на сградния фонд, вътрешните инсталации, средногодишен постоянно зает персонал и/или живущи, както и данни за въведени мерки за икономия на енергия.
1.2	„Ден на енергийната ефективност” – информационен ден за граждани на тема „Използвай енергията като я пестиш”- I-ви етап	Предвижда се този информационен ден да бъде организиран 2 пъти в годината. Запознаване на общинските служители, представителите на частния сектор и гражданите с изискванията на законите за енергийна ефективност и ВЕИ и наредбите и правилниците към тях. Консултации и отговори на конкретни въпроси, представяне на актуална информация. Ще доведе до повишаване на информираността и общественото съзнание.
ВЕИ		
1.3	Изработване на Общинска програма за устойчиво използване на възобновяеми и алтернативни енергийни източници и биогорива	Проучване възможностите за използване на вятърна и слънчева енергия, добиване на енергия и от биомаса. Програмата се изготвя на основание от Закона за ВЕИ. Стимулиране на действителния старт на ВЕИ към мащабно пазарно проникване. Постигане на устойчиво енергийно развитие.
1.4	„Смяна на горивата” – реконструкция и модернизация на котелните инсталации	Да се направят предпроектни проучвания. Основния компонент на проекта е замяната на горивната база в котелните централи обществените и жилищни сгради – от един вид гориво на друго алтернативно такова
1.6	Масова информационна кампания за възможностите при използването на ВЕИ	Общината проявява функцията си на мотиватор, предприемайки масова информационна кампания за оползотворяване на местни ВЕИ. Разпространение на брошури, диплянки и др. информационни материали, посочващи дейностите и ефективните мерки за намаляване на енергопотреблението чрез използването на ВЕИ. Организиране на пресконференции и публикации в местни медии.
2	ОБРАЗОВАНИЕ	
2.1	Изпълнение на енергоспестяващи мерки /ЕСМ/	Изпълнение на предписаните енергоспестяващи мерки /ЕСМ/ в сградите, на които е извършено „Обследване за енергийна ефективност” през 2007 г, 2008 г. и 2009 г.

2.2	„Обследване за енергийна ефективност” съгласно ЗЕЕ - на общински училища, детски градини и общежития.	Да се изготви задължително енергийно обследване на сградния фонд с площ над 1000 м ² , да се санират общински училища , детски градини и общежития съгласно разпоредбите на ЗЕЕ и наредбите към него. Материалната база на всички детски заведения е изградена основно в периода от преди 1960 – 1987 год. Отчита се застаряване на сградния фонд и амортизиране на инсталациите, оборудването и дограмите.От основни ремонти се нуждаят и покривните конструкции. Всички детски и учебни заведения се нуждаят от основно обновяване, саниране на сградите, подмяна на дограмата.
2.3	Мониторинг на енергопотреблението след реализирани енергоспестяващи мерки /ЕСМ/	Намаляването на разходите за енергия винаги води до икономии на средства и в почти всички случаи до намаляване на замърсяването на околната среда. Тези ползи от подобни проекти трябва да се докажат със съответния мониторинг. Индикатори за мониторинг - разход на енергия, спестени средства, повишен комфорт и др.
В Е И		
2.4	Предпроектни проучвания и реализация на проекти за монтаж на соларни инсталации за БГВ в детски градини	В детските градини общия енергиен разход на единица застроена площ е около 20 kWh/m ² , като освен за осветление ел. енергия се ползва за приготвяне на храна в кухните и за БГВ..Това повишава в пъти енергийните разходи. Внедряването на технология за потребление на енергия от алтернативен енергиен източник ще намали разхода на ел.енергия и вредните емисии, и ще се постигне висок комфорт на обитаване Направени са проучвания и са заявени инвестиционни намерения в тази насока.
3	СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ	
В Е И		
3.1	Предпроектни проучвания и реализация на проекти за монтаж на соларни инсталации за БГВ в дом за социален патронаж гр.Мъглиш	БГВ се осигурява от електрически бойлери и е в недостатъчни количества за нуждите на дейността. Ел.енергия в сградата се ползва и за осветление и за приготвяне на храна в кухнята и за БГВ Това повишава в пъти енергийните разходи. Внедряването на технология за потребление на енергия от алтернативен енергиен източник ще намали разхода на ел.енергия и вредните емисии, и ще се постигне висок комфорт на обитаване.
4	УЛИЧНО ОСВЕТЛЕНИЕ	

4.1	„Енергоефективна модернизация, реконструкция, изграждане на нови обекти, внедряване на система за автоматично управление на съоръженията, поддръжка и енергиен мениджмънт на външното улично осветление на територията на Община в гр. Мъглиж и по-големите села	Системите за УО в градския и извънградските райони са неефективни, използват се в повечето случаи са морално остаряли, на много места осветителните тела липсват или са в лошо техническо състояние. Голяма част от тях не работят, стълбовете са амортизирани, окабеляването не е достатъчно. Наложително е за се изготви технически проект и енергийно обследване на системата, за да се предпришат и изпълнят мерки за повишаване на енергийната ефективност на системите по селища от Общината.
5	АДМИНИСТРАТИВНИ СГРАДИ	
5.1	„Обследване за енергийна ефективност” или изготвяне на енергиен паспорт с цел и саниране на сградата на общинската администрация и кметствата	Сградата на общинската администрация – гр.Мъглиж е една от най-енергоемките сгради и се нуждае от въвеждане на ЕСМ
5.2	Обучение (инструктаж) съгласно действащата нормативна уредба за експлоатация и профилактика на: котли, отоплителни системи и БГВ, слънчеви инсталации и осветителни инсталации	Предвижда се ежегодни обучения от външни експерти
6	ЖИЛИЩЕН СЕКТОР	
6.1	„Използвай енергията като я пестиш” – III-ти етап	Нерационалното използване на енергията, която съществено надхвърля нивата за ефективна консумация в частния жилищен сектор и е една от причините Общината да иницира информационните кампании. Промяната на съзнанието ще доведе до промяна по отношение на енергопотреблението и спестяване на средства в домакинствата
7	ПРОМИШЛЕННОСТ	
7.1	„Използвай енергията като я пестиш” – II-ри етап	Нерационалното използване на енергията, която съществено надхвърля нивата за ефективна консумация в обществения сектор, е една от причините Общината да иницира информационните кампании. Промяната на съзнанието ще доведе до промяна по отношение на енергопотреблението. Ще се предостави информация на фирмите за въвеждане на мерки по енергийна ефективност в тържните процедури.
8	МЕСТНИ КАДРИ	

8.1	Квалификация на експерти и обучение в новите законови изисквания на българското законодателство и нормите на Европейския съюз	Обезпечаване на общинската администрация с кадри, способни да провеждат ефективна политика и да идентифицират проекти по енергийна ефективност, които да бъдат финансирани от Оперативни програми
-----	---	---

VII. ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПЕЕ

- ✓ *икономия на енергия,*
- ✓ *икономически ефект,*
- ✓ *повишаване на качеството на общинските услуги*

Таблица 12

НАПРАВЛЕНИЯ, СЕКТОРИ, ПРОЕКТИ И ДЕЙНОСТИ		
№	Инвестиционни и неинвестиционни дейности	Очаквани ефекти
1	ЕНЕРГИЙНА ИНФРАСТРУКТУРА	
1.1	Създаване на база-данни за енергопотреблението в частния сектор: - производствени предприятия - домакинства	- Оценяване на съществуващите възможности за икономии с помощта на енергийните показатели; - Потенциал и показатели за усвояването на ВЕИ и прилагане на енергоефективни мерки; - Възможност за прилагане на мерки по енергийна ефективност при тръжните процедури
1.2	„Ден на енергийната ефективност” – информационен ден за граждани - етап I на тема ”Използвай енергията като я пестиш”	- Запознаване на представители от общинската администрация, частния сектор и гражданите с изискванията на ЗЕЕ и ЗВАЕИБ, както и с наредбите и правилниците към тях; - Повишаване информираността за ползите и предимствата при реализиране на ЕСМ; - Намаляване разходите и потреблението на горива, вода и енергия в образователния сектор, домакинствата и промишлеността.
ВЕИ		
1.3	Изработване на Общинска програма за устойчиво използване на възобновяеми и алтернативни енергийни източници и биогорива	- Стимулиране на действителния старт на ВЕИ към мащабно пазарно проникване; - Постигане на устойчиво енергийно развитие.

1.4	– „Смяна на горивата” – реконструкция и модернизация на котелните инсталации	- Намаление на емисиите на CO₂ като принос към опазване на околната среда и запазване на световния климат; - Намаление стойността на топлинната енергия; - Подобряване на комфорта на отопляваните сгради; - Възможност за използване на два вида енергоносители за изгаряне в котелните инсталации на битовия и промишлен сектор.
1.6	Масова информационна кампания за възможностите при използването на ВЕИ.	- Повишаване на съзнанието при ползването на енергия; - Намаление на енергопотреблението; - Оползотворяване на местни ВЕИ.
2	ОБРАЗОВАНИЕ	
2.1	Изпълнение на енергоспестяващи мероприятия /ЕСМ/ в сградите с изготвени през 2007 г., 2008 г. и 2009 г. „Обследване за енергийна ефективност”	След два отоплителни сезона и след реализиране на проекти за ЕСМ, ще е постигнато: - Намаление на емисиите от парникови газове в околната среда; - Повишаване комфорта на обитаване в сградите, което ще осигури ефективен учебен процес; - Намаление потреблението на горива и ел. енергия; - Намаление на текущи разходи за енергия; - Намаление броя на основните и текущи ремонти; - Привеждане на сградите в съответствие със стандартите за ЕЕ и изискванията на наредбите у нас, както и ползване на преференциите съгласно действащото законодателство;
2.2	Изготвяне на „Обследване за енергийна ефективност” на общински училища, детски градини, социални домове и общежития за сгради с РЗП над 1000 кв.м	- Идентифициране на конкретни мерки за енергийно спестяване; - Повишаване комфорта на обитаване в сградите, - Намаление на заболяемостта; - Намаление потреблението на горива и ел. енергия; - Намаление необходимите текущи разходи; - Намаление вредните емисии и опазване на околната среда
2.3.	Мониторинг на енергопотреблението след реализирани енергоспестяващи мерки /ЕСМ/	- Предоставяне, наблюдаване и контрол на конкретни показатели, теоретично и практично обосновани, за всички страни, ангажирани с проектите; - Примери за представяне на добри практики и участие в конкурси; - Дава увереност на ръководството и контролиращите органи при вземането на решения; - Контролно обследване на базата на монтираните измерителни и регистриращи уреди и съоръжения
2.4.	Предпроектни проучвания и реализация на проекти за монтаж на соларни инсталации за БГВ в детски градини	- Използване на технология за потребление на енергия от алтернативен енергиен източник; - Намаление на експлоатационните разходи за БГВ; - Намаление разхода на ел. енергия и горива; - Постигане на висок комфорт на обитаване

3	СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ	
ВЕИ		
3.1	Предпроектни проучвания и реализация на проекти за монтаж на соларни инсталации за БГВ за дома за социален патронаж в гр.Мъглиж	- Използване на технология за потребление на енергия от алтернативен енергиен източник; - Намаляване на експлоатационните разходи; - Намаляване разхода на ел. енергия; - Намаляване на вредните емисии.
4	УЛИЧНО ОСВЕТЛЕНИЕ	
4.1	„Енергоефективна модернизация, реконструкция, изграждане на нови обекти, внедряване на система за автоматично управление на съоръженията, поддръжка и енергиен мениджмънт на външното улично осветление на територията на Община в гр. Мъглиж и по-големите села	- Привеждане на системата в устойчиво състояние; - Намаляване разходите за поддръжка и експлоатация; - Намаляване на вредните емисии, в следствие намалена консумация на електроенергия; - Повишаване безопасността при движение на пешеходци и превозни средства и създаване на комфортна нощна среда.
5	АДМИНИСТРАТИВНИ СГРАДИ	
5.1	„Обследване за енергийна ефективност” или изготвяне на енергиен паспорт с цел и саниране на сградата на общинската администрация и кметствата с РЗП над 1000 кв.м.	- Идентифициране на конкретни мерки за енергийно спестяване; - Намаляване на емисиите от парникови газове в околната среда; - Повишаване комфорта на обитаване в сградите, - Намаляване потреблението на горива и ел енергия; - Намаляване необходимите текущи разходи; - Намаляване вредните емисии и опазване на околната среда
5.2	Обучение /инструктаж/ съгласно действащата нормативна уредба за експлоатация и профилактика на: котли, отоплителни системи и БГВ, слънчеви инсталации и осветителни инсталации	- Контрол при доставките на гориво; - Намаляване на загубите; - Повишаване експлоатационната дисциплина и квалификацията на обслужващия персонал.
6	ЖИЛИЩЕН СЕКТОР	
6.1	„Използвай енергията като я пестиш” – III-ти етап	- Повишаване на общественото съзнание при ползването на горива, енергия и вода; - Намаляване разходите и потреблението на горива, вода и енергия в частния жилищен сектор.
7	ПРОМИШЛЕНОСТ	

7.1	„Използвай енергията като я пестиш” – II-ри етап	- Повишаване на общественото съзнание при ползването на горива, енергия и вода; - Намаляване разходите и потреблението на горива, вода и енергия в сектор промишлеността; - Възможност за прилагане на мерки по енергийна ефективност при тържните процедури.
8	МЕСТНИ КАДРИ	
8.1	Квалификация на експерти и обучение в новите законови изисквания на българското законодателство и нормите на Европейския съюз	- Създаване на кадри, способни да провеждат ефективна енергийна политика на общинско ниво както и да идентифицират проекти по енергийна ефективност, които да бъдат финансирани от ОП „Регионално развитие”, европейски програми и фондове ; - да прилагат съществуващата нормативна уредба /национални и международни документи/

VIII. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА, СРОКОВЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

1. Институционална рамка

Важна предпоставка за изпълнението на ОПЕЕ е организирането на дейностите по енергийна ефективност. Необходимо е да бъде създадено звено за енергийна ефективност, в което да влизат различни специалисти, работещи по проблемите на енергийната ефективност. Ще се привлекат специалисти от общинската администрация, енергоснабдителните предприятия, специализирани фирми, представители на потребителите.

Общинският отговорник за енергийна ефективност е водеща фигура за пропагандиране на енергийната ефективност и провеждането на политика на Общината за енергоспестяване и постигане на икономически и екологични ползи. Той организира създаването и поддържането на информационна база за енергопотреблението в Общината.

От общинската администрация ще бъдат включени специалисти от Дирекция „ОДСУТПО“, Дирекция „ФСДБ“, а от останалите организации - специалисти енергетици, представители на приоритетни обекти, НПО, граждани.

Ще набират необходимата информация за разработването на конкретни проекти за внедряване на енергоспестяващи мероприятия. Ще правят анализи и оценки. Ще контролират изпълнението на предвидените мероприятия. Изпълнението на конкретните мерки по програмата ще се реализират и чрез привличане на външни специалисти. Възлагането за изпълнение ще става по реда на ЗОП.

В Община Мъглиж ще се създаде Общински съвет за енергийна ефективност (**ОбСЕЕ**) като организационна структура, отговорна за политиката на ЕЕ на областно ниво в изпълнение на чл.8, чл.10, ал.5 и чл.11 от ЗЕЕ

ОбСЕЕ е структура, която участва в разработването и изпълнението на общинската програма по ЕЕ, определя приоритетните обекти на територията на Общината, които следва да бъдат включени в програма и, които имат потенциал за внедряване на мерки по ЕЕ. С помощта на ОбСЕЕ ще се осъществява координация между действията на министерствата, държавните ведомства, областната и общинските администрации за изпълнение на държавната политика по ЕЕ. ОбСЕЕ, организира взаимодействието с Областният съвет по енергийна ефективност (ОСЕЕ) и подпомага разработването на Областната програма по енергийна ефективност.

2. Обучение и информиране

В осъзнаване на сериозността и отговорността на процесите, свързани с повишаване на енергийната ефективност в държавата, областната политика по ЕЕ в община Мъглиж в частта „обучение и информиране“ ще бъде ориентирана към ангажиране на специалисти с високо качество на професионалния им труд. Това е важно условие за гарантиране качеството на проектите.

Съществена част от бъдещата дейност е свързана с прилагането на ЗЕЕ и ще бъде посветена на мащабна обществена кампания за енергоспестяване и нова култура на потребление.

В изпълнение на **Директива /91/ ЕС** в новото българско законодателство залегнаха:

- Нови норми за проектиране на отоплителни, вентилационни и климатични инсталации;

- Задължителни обследвания за енергийна ефективност на енергоемки обекти с годишно потребление над границите, определени с Наредба за обследване за енергийна ефективност ;
- Задължително сертифициране на сгради държавна или общинска собственост в експлоатация, с обща полезна площ над 1000 м² ;
- Определяне на енергийните характеристики на сградите в съответствие със ЗЕЕ и предвидена от Закона наредба;

Законът за енергийната ефективност урежда и обществените отношения, свързани с провеждането на държавната политика за повишаване на енергийната ефективност и осъществяване на енергоефективни услуги.

Дейности, свързани с обучение и информиране:

- Обучение по енергиен мениджмънт на служители от общинската администрация;
- Информационни кампании за населението;
- Специализирани информационни дни по ЕЕ;
- Регионални и Общински семинари;
- Подкрепа на професионалното образование и обучение на територията на Община Мъглиж за подпомагане на учебния процес и други извънкласни дейности, свързани с усвояването на допълнителни знания по енергоспестяване, енергийна ефективност и ВЕИ .
- Сътрудничество с експерти от водещи научни звена с доказан опит в разработване и прилагане на нови енергийни технологии по енергоспестяване и управление на енергийни процеси;
- Партньорство с фирми, предлагащи енергийно-ефективни услуги;
- Участие в специализирани национални и регионални семинари по ЕЕ на МЕЕР, АЕЕ и други организации.

3. Срокове за изпълнение на програмата

Изпълнението на Общинската програма за енергийна ефективност ще се осъществи за период от 3 (три) години от 2010 до 2013 година. *Ще се изготви план за реализация на програмата, където ще се вземе под внимание финансовото осигуряване и тежест на програмата върху общинския бюджет, както във времето така и по отношение на различните източници на финансиране на програмата и възможност за нейното реално изпълнение.*

През първата година ще се изготвят енергийни обследвания на сградните обекти /административната сграда на Общината , ОУ „Христо Ботев” гр.Мъглиж и ОДЗ „Камбанка”-гр.Мъглиж др./, предвидени за енергийно ефективна реконструкция в програмата, повечето от които са подлежащи на сертифициране за енергийна ефективност в съответствие със Закона за енергийна ефективност и съответните наредби. Предвижда се през първата година да започне изпълнението на проект за енергийно ефективна реконструкция на административната сграда на Общината и ОДЗ „Камбанка”-гр.Мъглиж.

През всяка една следваща година на програмата се предвижда реализирането по един проект в училище и един в детска градина.

През първата година ще започне по етапно реализиране на техническия проект за „Енергоефективна модернизация, реконструкция, изграждане на нови обекти,

внедряване на система за автоматично управление на съоръженията, поддръжка и енергиен мениджмънт на външното улично осветление на територията на Община в гр. Мъглиж и по-големите села”

През всичките години на програмата текущо ще се изпълняват дейностите по събирането, обработването и анализ на информацията за състоянието и енергопотреблението на всички общински обекти. Тези дейности са важна основа за мониторинг на резултатите, актуализирането на общинската програма, както и за отчитането на резултатите от изпълнението на програмата.

Важно е да се отбележи, че след извършването на енергийни обследвания на обектите – общинска собственост, ще се подредят приоритетни обекти, които притежават голям потенциал за енергийна ефективност. Решения за това ще се взимат при ежегодната актуализация на програмата.

4. Създаване на система за комуникация

Всички мероприятия, извършвани по програмата, ще бъдат реализирани с одобрението на Общинският съвет на Община Мъглиж на предвижданите в инвестиционната програма средства. Всички мероприятия ще стават със съдействието на ръководителите на отделните обекти.

IX. НЕОБХОДИМИ ИНВЕСТИЦИИ И ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ

НАПРАВЛЕНИЯ, СЕКТОРИ, ПРОЕКТИ И ДЕЙНОСТИ			
№	Инвестиционни /неинвестиционни	Необходими инвестиции (лв.)	Финансово осигуряване
1	ЕНЕРГИЙНА ИНФРАСТРУКТУРА		
1.1	Създаване на база-данни за енергопотреблението в частния сектор: - производствени предприятия - домакинства	500 лв./мес. Общо – 2000 лв.	- Общински бюджет - Спонсори
1.2	„Ден на енергийната ефективност” – информационен ден за граждани - етап I на тема”Използвай енергията като я пестиш”	100 лв./мес.	- Общински бюджет - Европейски програми
ВЕИ			
1.3	Изработване на Общинска програма за устойчиво използване на възобновяеми и алтернативни енергийни източници и биогорива	9 500 лв.	Общински бюджет
1.5	– „Смяна на горивата” – реконструкция и модернизация на котелните инсталации	50 000 лв.	ПЧП
1.6	Масова информационна кампания за възможностите при използването на ВЕИ	100 лв./мес. Общо – 2 000 лв.	- Общински бюджет - Европейски програми
2	ОБРАЗОВАНИЕ		
2.1	Изпълнение на енергоспестяващи мероприятия /ЕСМ/ в сградите Забележка: 1.С предимство ще са проекти за сградите с изготвени през 2007 г., 2008г. и 2009 г. „Обследвания за енергийна ефективност” 2.посочените цени са на база цени труд и материали през 2008г.	ОУ „Христо Ботев”- гр.Мъглиж 300 000 лв. ОУ „Св.св. Кирил и Методий”-с. Дъбово 250 000 лв. - ОДЗ „Детелина”- с.Дъбово 150 000 лв. - ОДЗ ”Камбанка” гр.Мъглиж – 300 000 лв. - Административна сграда - гр.Мъглиж – 200 000 лв Общо ~ 1 200 000 лв.	- Европейски програми - Общински бюджет - Държавно финансиране МОН - Финансиране от трета страна чрез ЕСКО-договор с гарантиран резултат - ПЧП

2.2	„Обследване за енергийна ефективност” -детайлно обследване и саниране на общински училища, детски градини и общежития с РЗП над 1000 кв.м.	Обследване – 25 000лв. С предвидени ЕСМ - за ~ 4 000 000 лв.	- АЕЕ - Общински бюджет - Държавен бюджет - Европейски програми
2.4	Мониторинг на енергопотреблението след реализирани ЕСМ	1 000 лв./год. ОБЩО –3000 лв.	Общински бюджет
2.5	Предпроектни проучвания и реализация на проекти за монтаж на соларни инсталации за БГВ в детски градини	За четири детски градини -Предпроектни проучвания и технически проект 10 000 лв. -С предвидени ЕСМ – 120 000 лв Общо: ~ 130 000лв.	- АЕЕ - Общински бюджет - Държавен бюджет - Европейски програми
3	СОЦИАЛНИ ГРИЖИ		
ВЕИ			
3.1	Предпроектни проучвания и реализация на проекти за монтаж на соларни инсталации за БГВ в социалните домове	-Предпроектни проучвания и технически проект 2 500 лв. -С предвидени ЕСМ – 20 000 лв. Общо: ~ 25 000лв.	- АЕЕ - Общински бюджет - Държавен бюджет - Европейски програми
4	УЛИЧНО ОСВЕТЛЕНИЕ		
4.1	„Енергоефективна модернизация, реконструкция, изграждане на нови обекти, внедряване на система за автоматично управление на съоръженията, поддръжка и енергиен мениджмънт на външното улично осветление на територията на Община в гр. Мъглиж и по-големите села	Технически Проект -10 000 лв. Обследване- 10 000 лв. Предвидени ЕСМ- ~ 1 200 000 лв ОБЩО - ~ 1 220 000 лв.	-Европейски програми -ПЧП -Финансиране от трета страна или чрез ЕСКО-договор с гарантиран резултат
5	АДМИНИСТРАТИВНИ СГРАДИ		
5.1	„Обследване за енергийна ефективност” - саниране на сградите на общинска	Предвидени ЕСМ – ~ 200 000 лв. Кметства:	- Общински бюджет

	администрация – Мъглиж и кметствата	Обследване – 1500 лв. Предвидени ЕСМ – ~100 000 лв.	- Европейски програми
5.2	Обучение /инструктаж/ съгласно действащата нормативна уредба за експлоатация и профилактика на: котли, отоплителни системи и БГВ, слънчеви инсталации и осветителни инсталации	500 лв./год. Общо- 1500 лв.	Общински бюджет
6	ЖИЛИЩЕН СЕКТОР		
6.1	Използвай енергията като я пестиш” – III-ри етап	1 000 лв./год. ОБЩО – 2 000 лв.	- Общински бюджет - Европейски програми
7	ПРОМИШЛЕННОСТ		
7.1	„Използвай енергията като я пестиш” – II-ри етап	1 000 лв./год. ОБЩО – 3 000 лв.	- Общински бюджет - Европейски програми
8	МЕСТНИ КАДРИ		
8.1.	Квалификация на експерти и обучение в новите законови изисквания на ЕС	1 000 лв./год. ОБЩО – 3 000 лв.	- Общински бюджет - Европейски програми

Х. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТИТЕ ЗА ЕЕ

Финансирането на програмата (цялостно или частично) може да се осъществи от различни източници, като ползването на всеки от тях има своята специфика.

Финансирането на отделните проекти от общинската инвестиционна програма за реализиране на енергоспестяващи мероприятия за периода 2010-2013 г. може да бъде осигурено по различни начини. За правилното прилагане на финансовите механизми и за да може общината най-ефективно да се възползва от тях е необходимо: задълбочено проучване на условията за финансиране, правилно ориентиране на целите на конкретен проект към целите на определена програма или фонд, точна оценка на възможностите за съфинансиране и партньорство, достижими, изпълними и измерими екологични и икономически ползи от проекта, ресурсно обезпечаване и ефективен контрол над дейностите и разходване на средствата. Най-общо финансирането може да бъде пряко субсидирано или грантово финансиране на проектите за енергийна ефективност (ЕЕ)

Оперативни програми и фондове

Цялостно или частично финансиране на инвестиционните програми може да бъде осигурено чрез национални или чужди фондове и международни програми. Националните фондове и програми, които предлагат възможности за кредитно или безвъзмездно финансиране на проекти за енергийна ефективност са:

- ОП "Регионално развитие", ОП "Конкурентоспособност на българските предприятия", "Национален план за развитие на земеделието и селските райони"; ОП „Околна среда“
- Предприятие за управление на дейностите за опазване на околната среда – за финансиране на проектите „Съвместно изпълнение“;
- Социално инвестиционен фонд;
- Национален доверителен фонд.

Изброените по-популярни европейски програми за грантово и субсидирано финансиране за електроцентрали и инсталации с ВЕИ се осъществяват през МИЕ, МРРБ, Министерство на земеделието и продоволствието (МЗП) и за периода на действие на оперативните програми 2007 – 2013 г. средствата се отпускат както следва:

През МИЕ:

- ✓ размер на субсидията за частни фирми: 40 ÷ 90 %;
- ✓ размер на субсидията за НПО: не се отпуска финансиране;
- ✓ размер на субсидията за общини: не се отпуска финансиране.

През МРРБ:

- ✓ размер на субсидията за частни фирми: не се отпуска финансиране;
- ✓ размер на субсидията за НПО: 50 ÷ 70 %;
- ✓ размер на субсидията за общини: 100 % (грант).

През МЗХ:

- ✓ размер на субсидията за частни фирми: 70 %;
- ✓ размер на субсидията за НПО: 50 ÷ 70 %;
- ✓ размер на субсидията за общини: 100 % (грант).

От Европейската банка за възстановяване и развитие чрез български банки:

- ✓ размер на субсидията за частни фирми: 20 %;

Обикновено за международните финансови институции като Световна банка, Европейска банка за възстановяване и развитие и др., а също и за местните банки, единичните проекти за енергийна ефективност не представляват интерес, тъй като размера на инвестициите не е голям. Това налага предлагането на пакети от проекти за енергийна ефективност.

Бюджетни средства

Средствата са съобразно възможностите на бюджета за съответната година. При обекти общинска собственост средствата, предоставяни от републиканския бюджет, могат да бъдат заявени чрез бюджетите на общините. Отпуснатите от държавния бюджет средства трябва да бъдат изразходвани в рамките на една календарна година.

За реализирането на програми за енергийна ефективност, в съответствие с изискванията на чл.11, ал. 2 от ЗЕЕ, съставяни всяка година от централните органи на изпълнителната власт, областните управители и другите държавни органи, се предвиждат средства от републиканския бюджет. Средствата са съобразно възможностите на бюджета за съответната година. При обекти със смесена собственост (държавна и общинска) средствата, предоставяни от републиканския бюджет, могат да бъдат заявени чрез бюджетите на съответните ведомства пропорционално на дялове им.

Отпуснатите от държавния бюджет средства трябва да бъдат изразходвани в рамките на една календарна година.

Собствени средства

Стопанските субекти могат да реализират предложените мерки за енергийна ефективност чрез собствени средства. Възможно е да ползват и някои от споменатите по-горе механизми.

Фонд "Енергийна ефективност"

Законът за енергийна ефективност регламентира създаването на този фонд, за финансиране дейностите по повишаване на енергийната ефективност, без тези предвидени в национални програми.

Средствата на фонда се разходват за:

- Възмездно финансиране на проекти за развитие на енергийната ефективност в България;
- Гаранционна дейност по кредити от финансово-кредитни институции, отпуснати по проекти за енергийна ефективност.
- Издръжка на Фонда съгласно годишния бюджет за приходите и разходите, одобрен от управителния съвет.

Проект „Модел” - към Програмата „Интелигентна енергия за Европа”

Подпомага местните власти от новите страни членки на ЕС да станат модел за гражданите. Подпомага общините при планирането, изпълнението и оценката на дейностите за подобряване на енергийната ефективност

Разпространява опит и информация сред местните власти в рамките на Европейския съюз.

Публично - Частно Партньорство

Наличието на модерни и качествени публични услуги е основен стимул за икономически растеж и оттам за повишаването на жизненият стандарт на населението. Правителството на Р. България и местната администрация са отговорни за осигуряването на обществени услуги и съоръжения. В процеса на своето икономическо развитие нашата страна се нуждае от модерни и алтернативни решения в областта на публичните услуги и в модернизирането на инфраструктурните обекти и комуналните

дейности. Международната практика показва, че публично-частното партньорство (ПЧП) е един от успешните финансови инструменти за осигуряване на инвестиции в публичната инфраструктура, когато държавния и общинските бюджети не разполагат с необходимия ресурс и искат да осигурят по-добра стойност на вложените публични средства. Нуждата от инвестиции за изграждане на базисна инфраструктура с цел предоставяне на качествени публични услуги в страната налага прилагането на иновационни методи за структуриране и финансиране на инвестиционни проекти.

Развитието на ПЧП в Европа през последните две десетилетия почива на следната икономическа логика:

- Ускореното регионално развитие в Европа съчетано с общия Европейски пазар през последните години доведе до необходимост от развитие на транспортна, екологична и социална инфраструктура, която да задоволи нарасналите потребности;
- Съчетанието на тези потребности с приетите Европейски директиви в сферата на околната среда и транспорта доведе до нужда от големи инвестиции в базисна инфраструктура;
- Осъзната е възможността за постигане на по-добра стойност на вложените публични средства чрез използване на ефективността и ефикасността на частния сектор при предоставяне на публични услуги;
- Съществуващи ограничения върху консолидирания бюджет налагани от строгата монетарна и фискална политика в Европа;
- Преориентиране на публичния сектор към получаване на краен резултат – услуга, а не придобиване на активи;
- Възможност за извършване на плащания от публичния сектор след получаване на желаната от него услуга;
- Осъществяване на цялостен подход при проектиране, финансиране, строителство и експлоатация, като публичния сектор започва да поставя акцент върху вложените от него средства през целия проектен цикъл;
- Предоставяне на възможност за споделяне на рисковете по проектите между публичния и частен партньор

Отчитайки Европейското законодателство, практика и счетоводно третиране можем да обобщим, че *ПЧП е дългосрочно договорно отношение между лица от частния и публичния сектор за финансиране, построяване, реконструкция, управление или поддръжка на инфраструктурата с оглед постигане на по-добро ниво на услугите, където частният партньор поема строителния риск, и поне един от двата риска – за наличност на предоставяната услуга или за нейното търсене.*

ПЧП е истинският начин да се комбинират предимствата на публичния и частния сектор, за да се постигне най-доброто по отношение на предоставянето на публични услуги и инфраструктурни обекти.

Съвременни икономически механизми

- **Финансиране от трета страна** – най-често използван от предприятия за енергоефективни услуги е чрез „Договори за енергоефективни услуги с гарантиран резултат(ЕСКО)“;
- **Концесионна разновидност на финансирането от трета страна** – по схемата “строителство” (построй) – “експлоатация” (използвай) – “прехвърляне на собствеността” (предай). Тази форма може да бъде използвана чрез публично – частни

сдружения за реализация на проекти за енергийна ефективност с голяма обществена значимост и ефективност;

- *Договор за енергоефективни услуги с гарантиран резултат* – (ЕСКО договор). Приложното поле за използването на този инструмент са взаимоотношенията с фирми за енергоефективни услуги, по които възложители са учреждения и институции на бюджетна или общинска издръжка (болници, училища, детски заведения, пансиони за стари хора, домове за инвалиди, читалища, библиотеки, хотели, почивни домове, административни сгради и т.н.). Фирмите за енергоефективни услуги с гарантиран резултат (известни като ЕСКО) осигуряват със собствени средства ЕСКО-услуги и инвестиции (проучване, внедряване, експлоатация и поддръжка) при гарантирано равнище на спестени енергийни разходи, възвръщащи инвестицията заедно с известна печалба. Съгласието за извършване на тези услуги се обективира в договор между ЕСКО-фирмата и съответния публичен или частен клиент. Изпълнението на мерките води до намаляване на енергийните разходи и намаляване на разходите по поддръжката и експлоатацията на сградите. **Разходите на инвестицията се изплаща на фирмата от постигнатите икономии**, като постигнатата печалба може и да се разпределя между договарящите страни. Предвижда се и осигуряване на средства от бюджета в случаите, че икономии са постигнати и доказани съгласно изискванията на ЗЕЕ и наредбите към него.

- *Използване на гъвкавите механизми по Протокола от Киото* – “съвместно изпълнение” или “търговия с емисии”.

- *Използване на фондове за рисков капитал*, като алтернатива на банковите заеми – за проекти с повишен риск, чието успешно реализиране води до големи печалби.

Проектно финансиране

Целта е финансирането на нови дългосрочни инфраструктурни или индустриални проекти, като кредитополучател е т.нар. проектна компания или съществуващо дружество, при което проектът може да бъде обособен отделно както счетоводно, така и от гледна точка на системата от обезпечения по кредита.

Проектното финансиране е схема на кредитиране, която разчита най-вече на произхождащите от проекта парични потоци за издължаване, а активите на проекта служат за обезпечение на заема.

XI. НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРОВЕЖДАНАТА ПОЛИТИКА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕЕ В ОБЩИНАТА

Изпълнението на планираните действия във всяка програма може да изостане от предначертания график и действителните резултати да са различни по време и сила от това, което се очаква. Много проблеми от такъв характер могат да бъдат смекчени или предотвратени при изграждането на система за мониторинг и контрол. Тази система осигурява необходимите инструменти, които позволяват да се определи степента на изпълнение на планираните стратегически цели. Тя включва установяване на индикатори, наблюдение на изпълнението, съпоставка на действителното и очакваното изпълнение и предприемане на коригиращи действия, ако се налага. На първо място трябва да се създаде система от индикатори, която да показва дали общинската програма за използването на ВЕИ се изпълнява така, както е приета.

Основните индикатори от тази система за изпълнение на целите в програмата, са следните:

- Постигане на съответствие с общоевропейските стандарти
- Да се увеличи ползването на обществения транспорт и се намали средната възраст на автомобилния парк до 2013 г.

Индикатор: 50% от превозваните пътници с обществения транспорт и 5 – 7 г. средна възраст на автомобилния парк в Общината

- Съблюдаване на изискванията и процедурите със сертифицирането на Общината по ISO 9001 и ISO 14001;
- Координация, обмен на информация и ангажираност на всички дирекции в Общината.
- Прилагане на енергоефективни изисквания при провеждането на тръжни процедури .

Индикатор: 100% тръжни процедури, при които са приложени изискванията за енергийна ефективност

- Употреба на ВЕИ и подобряване ефективното използване на енергията – до 2013 г. да се увеличи производството на енергия от ВЕИ.

Индикатор: от 5 до 10% от произведената енергия от ВЕИ, спрямо общо произведената енергия

- Привеждане на сградите в съответствие със стандартите за енергийна ефективност и изискванията на наредбите.

Индикатор: в 100% от общинските сгради да се изпълнят комплексни или единични енергоспестяващи мерки. Да се монтират разходомери за гориво и температурни датчици за извършване на контролни обследвания

ХІІ. КООРДИНАЦИЯ, КОНТРОЛ, ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

Много важна част от изпълнението на програмата е периодичната съпоставка с новопостъпилите данни и при необходимост е възможно включване или изключване на обекти съобразено с евентуална нова ситуация.

Водеща роля в изпълнението на общинската програма за енергийна ефективност е отредена на общинската администрация.

Наблюдението и контролът на общинската програма продължава през целия период на нейното действие. Събраната информация, сравнението и направените изводи се оформят в доклад. Въз основа на тези доклади се изготвя отчета за изпълнение на програмата всяка година. Той се представя на заседание на Общински съвет от кмета на Общината до края на първото тримесечие на следващата година /при приемане на бюджета за всяка следваща година/. При необходимост от корекция и актуализация на програмата, кметът на Общината внася предложение за това отново в Общински съвет.

ОПЕЕ има отворен характер и в три годишния срок на действие ще се усъвършенства, допълва и променя в зависимост от новопостъпилите данни, реалните потребности, срещаните проблеми и финансовите възможности.

ХІІІ. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Енергийната ефективност е качествена енергийна услуга при минимален разход на енергия, осигурявайки икономически, социални и екологични ползи и създава предпоставки за повишаване на жизнения стандарт.

Осъществяването на предложения в тази програма е комплекс от технически, икономически, финансови, организационни и информационни дейности за икономия на енергия ще допринесат за постигането на устойчиво развитие и енергийна независимост на Община Мъглиж.

Реализирането на мерките по енергоспестяване и използването на ВЕИ има голям икономически и екологичен ефект, и е привлекателна, и все още свободна ниша за инвестиране и свободен бизнес. Ключов елемент за постигането на тези цели е разработването и внедряването на инвестиционни проекти. Това изисква познаване на приоритетите, нуждите и стремежите на обществото. Това е и фактор за създаване на повече работни места, за повишаване на конкурентността, за подобряване на социалния статус и опазване здравето на хората. Ето защо всички институции трябва да съдействат и подпомагат процесите на инвестиционното проектиране и изграждане на обектите, рефлектиращи върху сигурното енергопроизводство, енергоснабдяване и опазване на околната среда.

Изпълнението на Областната и Общинска програми по енергийна ефективност е задължителна част от държавната ни политика по ЕЕ. Предвидените мерки и предложените проекти ще допринесат и за изпълнението на областната политика за устойчиво развитие на ключови услуги каквито са образованието, здравеопазването и социалните грижи. Финансовите спестявания ще позволят средствата да бъдат насочени към съответните същностни дейности за постигането на по-високо качество на тези услуги.

Общинските програми по енергийна ефективност имат за цел :

- ✓ да се повиши ефективността на използване на енергийните ресурси;
- ✓ да се намалят енергопотреблението и вредните емисии в атмосферата;
- ✓ да се осигури здравословната среда чрез подобряване на микроклимата;
- ✓ да се създадат предпоставки за финансиране на мероприятията за енергийна ефективност;
- ✓ енергийната ефективност да стане една от приоритетните общински дейности.

XIV. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

Нормативни документи

1. Закон за енергетиката;
2. Закон за енергийната ефективност. и подзаконовите нормативни актове за неговото прилагане ;
3. Енергийна стратегия на България;
4. Национален план за действие по промените в климата;
5. Директивите на Европейския парламент и Съвета на Европейския съюз, отнасящи се до Енергийната ефективност.
6. Проект за енергийна ефективност на България до 2020 г.
7. Справки и документация от Общинска администрация – Мъглиж;
8. Данни от НСИ - Стара Загора;

Справочници и научни статии

1. Стоичков Н., Невенкин С., Калоянов Н., Стоянов С.
2. Справочник на енергетика, том 7 и том 8; изд. „АВС Техника“; София, 1999
3. Модел за съставяне на общинска програма за ЕЕ; автор АЕЕ
4. Материали от обучителни семинари по ЕЕ на АЕЕ
5. Тодорова К., “Ключови цели на националната енергетика”, статия към рубрика “Отговорен бизнес”, списание “Еко свят”, брой 2, 2008 г.
6. Калоянов Н., “ Предстоящото енергийно сертифициране на сградите у нас”, Научнопрактическа конференция “Актуални проблеми на строителството в България”, Сесия: “Енергийна ефективност и възобновяеми източници на енергия”, София, 2008 г
7. Ерменков Т.; „Инвестирането в енергийна ефективност и ВЕИ и положителният ефект върху опазването на околната среда”, рубрика „Енергетика”, в-к „Строителство и градът”.

Интернет

- www.doe.bg
- www.seea.government.bg

XVI. СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

БГВ -	Битово горещо водоснабдяване
ВЕИ -	Възобновяеми Енергийни Източници
ЕЕ -	Енергийна ефективност
ЕС -	Европейски съюз
ЗЕЕ -	Закон за енергийна ефективност
ЗВАЕИБ -	Закон за възобновяеми и алтернативни енергийни източници и биогорива
ЗОП -	Закон за обществените поръчки
НПО -	неправителствена организация
НСИ -	Национален Статистически Институт
ОИСР -	Организация за Икономическо Сътрудничество и Развитие
ОП -	Оперативна програма
ОБСЕЕ -	Общински съвет за енергийна ефективност
ОПЕЕ -	Общинска програма за енергийна ефективност
ПЧП -	Публично частно партньорство
ЕСКО -	Договор за енергоспестяване с гарантиран резултат
МИЕ -	Министерство на икономиката и енергетиката
МОСВ -	Министерство на околната среда и водите
МРРБ -	Министерство на регионалното развитие и благоустройство
АЕЕ -	Агенция за енергийна ефективност
ДКЕВР -	Държавна агенция за енергийно и водно регулиране
НЕК -	Национална електрическа компания

Програмата е приета с Протокол № 22 от 27.01.2010 г. на заседание на Общински съвет и Решение № 283 от 27.01.2010 г.

ОБЩНСКИ СЪВЕТ МЪГЛИЖ
ПРЕДСЕДАТЕЛ:

